

Diputació
Barcelona

Mancomunitat
de Catalunya

1914 2014

PLA LOCAL D'INCLUSIÓ I
COHESIÓ SOCIAL
TORELLÓ
MAPA DE VULNERABILITATS

Estudi elaborat per encàrrec i amb la col·laboració de

Diputació de Barcelona
Àrea d'Atenció a les Persones
Passeig Vall d'Hebron, 171
Edifici Serradell
08035 Barcelona
www.diba.cat

**Diputació
Barcelona**

Direcció tècnica

Diputació de Barcelona
Àrea d'Atenció a les Persones
Servei d'Acció Social

Consultoria tècnica

invenies

Barcelona, juny de 2014

ÍNDEX

1.	INTRODUCCIÓ.....	5
2.	MARC CONCEPTUAL I CONTEXT.....	7
3.	METODOLOGIA.....	11
4.	CARACTERÍSTIQUES BÀSIQUES DEL MUNICIPI.....	13
4.1.	Característiques del municipi.....	13
4.2.	Comunicacions – Xarxa viària.....	13
4.3.	Estructura urbanística.....	13
4.4.	Estructura econòmica.....	14
5.	APROXIMACIÓ SOCIODEMOGRÀFICA A TORELLÓ.....	15
5.1.	Estructura demogràfica.....	15
5.1.1.	Estructura de la població.....	17
5.2.	Indicadors demogràfics.....	20
5.3.	Comparativa entre població estrangera i població espanyola.....	22
5.3.1.	Procedència de la població.....	25
5.4.	Evolució de la població.....	27
5.4.1.	Moviment natural de la població.....	29
5.4.2.	Saldo Migratori.....	30
5.5.	Conclusions sobre la realitat socio-demogràfica.....	30
6.	INDICADORS SOCIALS.....	33
6.1.	Ingressos i condicions econòmiques de la població.....	33
6.2.	Mercat de treball.....	38
6.2.1.	Ocupació.....	39
6.2.2.	Contractació.....	42
6.3.	Educació i formació.....	45
6.3.1.	Nivells d'instrucció.....	45
6.3.2.	Escolarització.....	46
6.4.	Acció social.....	49
6.5.	Persones nouvingudes.....	56
6.6.	Dependència.....	58
6.7.	Discapacitat.....	63
6.8.	Habitatge.....	64
6.9.	Àmbit relacional.....	67
7.	PRINCIPALS PERFILS D'EXCLUSIÓ.....	69
8.	ELEMENTS MÉS REMARCABLES EN RELACIÓ ALS FACTORS D'EXCLUSIÓ.....	75
	ANNEX 1.....	80
	ANNEX 2.....	81
	ÍNDEX DE TAULES.....	83
	ÍNDEX DE GRÀFICS.....	85

1. INTRODUCCIÓ

El Pla Local d'Inclusió i Cohesió Social (PLINCS) de Torelló és l'instrument del qual es dota l'organització municipal per concretar i articular la política d'inclusió social en el municipi.

No és, però, només, un instrument de caràcter operatiu des del qual promoure la política d'inclusió social. ha de ser, sobretot, el marc substantiu que promou el govern local per construir una plataforma compartida entre tots els actors del municipi on establir els compromisos per a la inclusió i la cohesió social en el territori.

El desplegament de les polítiques d'inclusió social posa de manifest la necessitat que aquestes siguin dissenyades des de la proximitat (per conèixer les situacions individuals), des de la integralitat (per atendre les múltiples dimensions de l'exclusió social) i des d'un enfocament de benestar local (model de ciutat inclusiva). En aquest sentit, les polítiques d'inclusió i cohesió social s'han d'emmarcar en un context de construcció d'un nou model social de ciutat que redefineixi aquest benestar local, el qual no s'articula només des de les àrees socials, sinó, també, prenen cos i es configuren des de d'altres àmbits estratègics de la gestió local: l'àmbit territorial, l'àmbit econòmic i l'àmbit urbanístic. Serà també en aquests àmbits de decisió on més clarament caldrà situar l'esforç per definir el model de municipi inclusiu, que ens porti a situar el benestar quotidià de les ciutadanes i els ciutadans en el centre d'elles polítiques locals.

Per tal de possibilitar l'elaboració de plans locals d'inclusió social, que tenen per objecte concretar i articular la política d'inclusió social i de lluita contra la pobresa i el desenvolupament del treball en xarxa entre el conjunt d'actors que intervenen al territori, en la línia que s'ha descrit, des de la Gerència de Serveis de Benestar Social de l'Àrea d'Atenció a les Persones de la Diputació de Barcelona es dona suport als ajuntaments. En aquesta línia, l'Ajuntament de Torelló ha fet una demanda d'assessorament per fer la diagnosi en termes d'exclusió i inclusió social per tal d'elaborar el Pla Local d'Inclusió i Cohesió Social del seu municipi.

2. MARC CONCEPTUAL I CONTEXT

L'elaboració d'un PLINC demana tenir en compte i incorporar en la corresponsabilitat de la política d'inclusió social el conjunt dels agents de la ciutat que treballen per la inclusió social, i això vol dir comprometre les administracions, les entitats i associacions de tipus divers, més enllà de les considerades d'acció social, com poden ser les empreses, les institucions, les organitzacions públiques i privades, els mitjans de comunicació locals i la ciutadania a títol individual. Les polítiques públiques són el producte de la complexa interacció d'interessos i de persones i organitzacions en un territori.

En la construcció d'un *municipi inclusiu*¹ el PLINCS ofereix un espai de treball en el qual bastir un consens a l'entorn del marc referencial comú i compartit des del qual s'abordaran les actuacions per promoure la inclusió i la cohesió social al municipi.

És un pla, doncs, que s'impulsa a nivell municipal perquè és des de les Administracions Locals des d'on s'han d'habilitar i liderar processos de canvi i resposta a les necessitats socials:

El concepte d'exclusió social apareix a mitjans dels anys 70 i es pot definir com "*una situació d'acumulació i combinació de factors diversos de desavantatge, vinculats a diferents aspectes de la vida personal, social, cultural i política dels individus*". És un fenomen que respon a lògiques de producció i reproducció de les desigualtats socials presents a les nostres societats. És un fenomen dinàmic, multidimensional i multifactorial que situa a les persones o col·lectius, en situació de vulnerabilitat o de desavantatge social, esdevenint sovint un procés acumulat.

Els principals àmbits d'exclusió són²:

- Laboral: estar a l'atur o en treballs precaris
- Econòmic: pobresa monetària o accés insuficient a les fonts de renda.
- Formatiu: analfabetisme, baix nivell formatiu
- Sociosanitari: discapacitat o dependència, addiccions o malalties estigmatitzants.
- Residencial: no accés a un habitatge, viure en un entorn degradat.
- Relacional: inexistència o afebliment de la xarxa familiar, amics, veïns, ...
- Polític ciutadà: no accés a drets socials o drets polítics bàsics.

---

¹ Veure la Publicació: Diputació de Barcelona (2012) *Plans Locals d'Inclusió i cohesió social. Guia metodològica revisada*. Sèrie Benestar social.

² Veure la Publicació: Diputació de Barcelona (2012) *Plans Locals d'Inclusió i cohesió social. Guia metodològica revisada*. Sèrie Benestar social.

La possible manca de participació en algun d'aquestes àmbits suposa una situació risc d'exclusió. Com a procés dinàmic i d'acumulació i on apareix la combinació de diferents factors de desavantatge, cada cop afecta a més persones i grups socials, esdevenint un procés de segregació sobretot simbòlic, però també físic, de la societat de referència.

La inclusió social la podem entendre com a "un estatut social suportat per tres pilars: la participació en la producció i la creació de valor social dins i fora del mercat, l'adscripció política i de ciutadania i l'existència de contacte amb xarxes socials i/o familiars". La nostra societat està fortament estructurada entorn del treball que penetra i condiona totes les esferes de la vida i per tant, els altres eixos d'integració social.

En la mateixa línia, el concepte de vulnerabilitat social "caracteritza les múltiples situacions de precarietat que es poden transformar en exclusió social si s'agreguen les circumstàncies o se n'acumulen d'altres a les ja existents". En els factors de vulnerabilitat, s'encreuen tres eixos de desigualtat que actuen de manera transversal en totes les dinàmiques d'inclusió i exclusió: el gènere, l'edat i la procedència o ètnia de les persones. Cal remarcar que aquests no són en si mateixos factors d'exclusió, sinó que al no formar part dels grups amb més facilitats per a la integració social i productiva, segons les concepcions vigents que es troben en la base de les desigualtats, situa aquestes persones en una posició més fràgil.

Per tal de poder fer front a la situació d'iniqüitat socioeconòmica, la Unió Europea en primer lloc, i després altres nivells de l'Administració, van planificar una sèrie de mesures entre les què trobem els Plans d'inclusió social.

És a partir del Consell Europeu de Lisboa l'any 2000, quan els països de la UE es comprometen a endegar polítiques per enfortir l'economia comunitària i lluitar contra l'exclusió social. És a la cimera de Niça on es fixen els objectius de les estratègies públiques per la inclusió social. En aquest marc s'insta als Estats membres a posar en pràctica els objectius a través de l'elaboració dels Plans Nacionals per a la Inclusió Social.

L'any 2003, la Comissió Europea estableix el marc territorial per fomentar les polítiques de cohesió. El principi de subsidiarietat és reconegut i potenciat com el millor marc per conèixer quines són les necessitats i oportunitats, per prevenir i actuar i construir els lligams entre els diferents agents implicats.

L'any 2010 la UE posa en marxa l'estratègia Europa 2020 com estratègia de creixement de la Unió Europea i amb la finalitat, no només de superar la crisi que continua assotant a moltes de les economies dels estats de la unió, sinó també esmenar els defectes del model de creixement de la UE i crear les condicions propícies per a un tipus de creixement diferent, més intel·ligent, sostenible i integrador.

Per a això s'han fixat cinc objectius clau que la UE ha d'assolir al final de la dècada en els àmbits d'ocupació, educació, recerca i innovació, integració social i reducció de la pobresa, i canvi climàtic i energia.

L'estratègia inclou a més set "iniciatives emblemàtiques" que constitueixen un marc en què la UE i les administracions nacionals poden unir esforços i reforçar-se mútuament en àrees relacionades amb les prioritats d'Europa 2020, com la innovació, l'economia digital, l'ocupació, la joventut, la política industrial, la pobresa i l'ús eficient dels recursos.

La Comissió ha publicat enguany una comunicació³ en la qual fa balanç de l'estratègia Europa 2020 quatre anys després de posar-la en marxa i que li servirà així mateix per preparar una revisió en profunditat de l'estratègia. Europa 2020.

A nivell autonòmic i local l'impuls ve pel Pla d'Acció per a la Inclusió i Cohesió Social de Catalunya 2010-2013, el qual manifesta la voluntat de concertar una estratègia per la inclusió social i la cohesió social. En aquest marc s'assenten les bases per actuar d'una altra manera contra l'exclusió social superant la perspectiva merament assistencialista envers els col·lectius desfavorits.

Actualment està en procés d'elaboració el Pacte per a la lluita contra la pobresa a Catalunya, impulsat pel Govern de la Generalitat de Catalunya i que ha de permetre dissenyar eines que previnguin el risc d'exclusió social, establir els mecanismes d'intervenció i, sobretot, fixar un horitzó que redueixi al màxim la pobresa a Catalunya. El Pacte es planteja atès que el moment actual obliga a una actuació conjunta de país per assolir un compromís social que defensi la corresponsabilitat, la participació i la col·laboració de tota la ciutadania per una societat més cohesionada. Cal treballar conjuntament per crear estratègies preventives que promoguin la dignitat de les persones al llarg de la vida i la seva autonomia, i que impliquin una intervenció interdepartamental, interadministrativa i corresponsable per afrontar les situacions de pobresa estructural i els nous perfils de pobresa que han aparegut.

La responsabilitat i els recursos dels ajuntaments en el benestar de la població s'han incrementat en els darrers anys, de la mà de la "Ley 39/2006 de Promoción de la autonomía personal y atención a las personas en situación de dependencia" per part del Govern espanyol; l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, el 2006 i l'aprovació l'octubre del 2007 de la "Llei 12/2007 de serveis socials". En especial la llei de serveis socials reconeix un conjunt de competències municipals, més ampli que el recollit en el marc legal anterior, i que esdevenen imprescindibles per a la prestació dels serveis socials.

---

³ COMUNICACIÓN DE LA COMISIÓN AL PARLAMENTO EUROPEO, AL CONSEJO, AL COMITÉ ECONÓMICO Y SOCIAL EUROPEO Y AL COMITÉ DE LAS REGIONES. Balance de la Estrategia Europa 2020 para un crecimiento inteligente, sostenible e integrador

L'actual context de crisi econòmica afegeix dos elements de dificultat en l'abordatge de les necessitats socials. Per una banda, l'increment de les problemàtiques socials, ampliant el mapa de vulnerabilitat i el perill d'exclusió social a estrats més amplis de la població del municipi; i per altra, la reducció dels recursos públics destinats a l'atenció de les persones.

3. METODOLOGIA

Els resultats que es presenten corresponen a la fase de diagnosi i aquesta té com a finalitat conèixer les principals problemàtiques del municipi i apropar-se a les causes que fan que les persones siguin més vulnerables o puguin trobar-se en una situació de desavantatge social, i poder establir les accions que permetin construir una societat més cohesionada i millorar el benestar de les persones.

La diagnosi és la primera fase del Pla Local d'Inclusió social (PLINCS) i té dos objectius fonamentals⁴:

1. Conèixer quina és la realitat social del municipi.
2. Generar complicitats entre els diferents agents socials que treballen per a la inclusió social al municipi i disposar així d'un marc comú de referència.

La diagnosi, alhora, és un procés on es genera una consciència de responsabilitats compartides entre els agents que hi intervenen a partir d'analitzar les situacions d'exclusió, els perfils d'exclusió i els recursos existents per a la inclusió.

Així doncs, el resultat de la diagnosi és un informe de la situació social del municipi on es dibuixen els perfils de vulnerabilitat observats (mapa de vulnerabilitat), que caldrà completar-lo en fases posteriors amb el recull dels principals serveis i recursos d'inclusió que disposa el municipi per a fer front a aquestes situacions i que han de ser el punt de partida de les actuacions a planificar (mapa de recursos), així com recollir informació substantiva respectes dels principals agents públics i privats que intervenen en les polítiques d'inclusió social del municipi.

El mapa de vulnerabilitat posa de relleu els diferents factors que actuen com a elements de risc de l'exclusió social. Per tant, la multifactorialitat genera una necessitat de treball transversal, des de les diverses àrees municipals, entre administracions públiques i amb els diferents agents del territori. Permet fer el pas d'un mètode de treball i d'una concepció de les polítiques públiques de caràcter compartimentat, a una concepció transversal, en que és necessari un treball de caràcter integral.

La present diagnosi s'ha elaborat incorporant la perspectiva de l'equip tècnic municipal, incorporant-lo i fent-lo participar en el procés de diagnosi perquè aquest sigui fruit d'un treball col·lectiu i s'enriqueixi de les diferents perspectives.

---

⁴ Diputació de Barcelona (2012) Plans Locals d'Inclusió i cohesió social. Guia metodològica revisada. Sèrie Benestar social.

S'han utilitzat un seguit de documents que ha aportat l'Ajuntament:

- Informe sobre dinàmica de la Població
- Cartera de Serveis Socials
- Pla Local de Joventut 2012-2016
- Pla de Gent Gran
- Memòria de l'Oficina d'Habitatge
- Pla d'Igualtat
- Memòria de Serveis Socials.

Aquesta perspectiva metodològica ens ha permès:

- Identificar l'impacte de les dinàmiques sociodemogràfiques i de canvi social en el municipi.
- Aprofundir en quins són els processos que interactuen en la configuració d'una realitat social determinada.
- Identificar aquells factors i àmbits sobre els què poder intervenir per resoldre les necessitats socials presents al territori.

Per la seva realització s'han utilitzat diferents tècniques d'investigació des d'una lògica metodològica plural de l'accés a la informació a través de:

- Tècniques quantitatives a partir de l'accés a dades primàries i secundàries i la seva anàlisi posterior. Les fonts han estat fonamentalment:
  - Dades primàries: a través l'explotació de les dades del padró d'habitants municipal de l'Ajuntament de Torelló.
  - Dades secundàries: obtingudes a partir d'altres Organismes Públics que disposen d'una base estadística de caràcter públic.
  - Anàlisi de dades documentals dels diferents serveis de l'Ajuntament:

Així mateix per completar aquesta anàlisi s'utilitzaran tècniques participatives i qualitatives a partir de la participació en el procés, dels tècnics municipals de les diferents àrees municipals i d'altres actors en el cas que es consideri.:

Per tant, l'aproximació des d'una perspectiva plural ens proporciona una visió més àmplia de la realitat social, dels perfils de vulnerabilitat presents al municipi i de l'impacte real que aquest fenomen està tenint a Torelló.

Les reunions amb l'equip tècnic de l'Ajuntament de Torelló, amb el Servei d'Acció social de l'Àrea d'Atenció a les Persones de la Diputació de Barcelona, han tingut com a objectiu el contrastar i validar el procés desenvolupat i els resultats quantitativs obtinguts.

S'adjunta com a annex la relació de persones que han participat en el procés.

4. CARACTERÍSTIQUES BÀSIQUES DEL MUNICIPI

4.1. Característiques del municipi

El municipi de Torelló està situat al cor de la Vall del Ges, un territori del qual formen part també Sant Pere de Torelló i Sant Vicenç de Torelló. El terme municipal, al sector septentrional de la Plana de Vic, limita al nord amb Sant Vicenç de Torelló i Sant Pere de Torelló, a l'est amb Santa Maria de Corcó, al sud amb Manlleu i a l'oest amb les Masies de Voltregà i Orís.

Orogràficament, del relleu de Torelló només cal destacar el puig de la Guàrdia o de les Tres Creus, al costat de Rocaprevera.

4.2. Comunicacions – Xarxa viària

Pel que fa a les comunicacions viàries, Torelló es connecta per carretera amb els municipis veïns de Manlleu, Sant Pere i Sant Vicenç de Torelló; alhora també és a tocar de dues grans infraestructures viàries: la carretera C-17 de Barcelona a Ripoll i la C-37, o Eix Vic-Olot, que uneix Osona amb la Garrotxa a través del túnel de Bracons.

Torelló disposa d'una estació de tren de la línia de Barcelona a Puigcerdà.

4.3. Estructura urbanística

La vila de Torelló, a la confluència del Riu Ges amb el Ter, es va formar al voltant de l'església de Sant Feliu, en l'àmbit de la sagrera, nom encara viu en el passatge de la Sagrera, que és un dels accessos de la Plaça Nova. La primitiva plaça del terme es trobava al S de l'antiga sagrera, i té encara una part porticada. Enmig del nucli antic de la vila hi ha l'antiga plaça de la rectoria i un conjunt de carrerons que es trobaven emmurallats i tenien quatre portals d'accés.

Aquest nucli primitiu s'ultrapassà ja avançat el segle XVII i es va anar configurant una estructura urbana al llarg del S XVIII

L'etapa industrial que s'inicià a mitjan segle XIX comportà l'Eixample de Torelló, a continuació d'aquests antics carrers, i sobretot la construcció del nucli de l'altra banda del Riu Ges.

L'aiguat del 1940, que destruï una bona part del carrer de Sant Antoni i del sector situat prop de la desembocadura del riu, portà a la construcció del barri dit de les Cases Barates, a l'extrem SE de la vila, i la moderna i ràpida expansió de les dècades de 1960 i 1970 foren la causa de la formació d'un nucli important a la part NW del terme, sota l'estació del ferrocarril, a les Serrasses, on es creà una nova entitat parroquial, dedicada a la Mare de Déu de Montserrat.

4.4. Estructura econòmica.

L'economia del terme, tot i no ser eminentment agrícola, manté encara certa activitat agrària. Els principals conreus són els cereals (ordi, blat) i el farratge, mentre que la ramaderia es dedica sobretot a la cria de bestiar porcí i boví.

La indústria és la base del desenvolupament de la vila de Torelló, com queda palès amb l'ampliació de l'espai industrial del terme; l'any 1997 s'inaugurà el polígon industrial anomenat Mas de les Vinyes, a l'E de la vila, i el 2001 s'urbanitzà el del Mas la Campaneria, vora el Ter, a ponent. La indústria se centra principalment en tres sectors d'activitat: el metal·lúrgic, el tèxtil i la torneria.

El sector de la torneria és el més tradicional, i l'únic sota control local. És una activitat molt arrelada al Torelló que s'estén per la vall del Riu Ges, on es concentra el major nombre d'empreses de tot Catalunya relacionades amb aquesta activitat. La torneria data almenys del segle XIII, però rebé un fort impuls a partir de mitjan segle XIX, amb la creació dels grans tallers de banya i fusta Pujol (1853) i Vidal (1854), seguits aviat per d'altres, especialitzats en rodets i bitlles per a les filatures i en objectes de banya per a boters. Tradicionalment s'hi feien aquest tipus de productes però amb el temps això canvià per la fabricació de joguines, objectes de decoració, mobiliari i pipes, entre d'altres objectes.

Si bé la comarca d'Osona es caracteritza pel gran nombre de fàbriques d'embotits i per la qualitat dels seus productes, a Torelló aquest sector no és el més important.

La vida comercial de Torelló ve marcada pel mercat setmanal i pel Mercat del Trasto. El mercat setmanal data del 1270; es fa el dimecres en l'espai situat vora el recinte del mercat municipal. El mercat del Trasto, que té lloc el segon diumenge de maig, pels volts de Sant Isidre, és un mercat d'objectes usats que aplega tota mena d'objectes i mobiliari de procedència particular, amb una interessant subhasta. A més, inclou una trobada de puntaires i una trobada de motos antigues.

Pel que fa als serveis, l'ensenyament és cobert fins al batxillerat, i l'assistència mèdica és coberta per un centre d'assistència primària. El turisme ha tingut cert desenvolupament sobretot a partir de la dècada del 1990, amb algunes iniciatives que promouen el coneixement del patrimoni natural, històric i industrial de la vall del Riu Ges i del Ter.

5. APROXIMACIÓ SOCIODEMOGRÀFICA A TORELLÓ

Les dades emprades per l'elaboració d'aquest apartat han estat extretes fonamentalment de tres fonts estadístiques: el Padró Municipal d'habitants de Torelló (actualitzat a gener de 2013), les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (www.idescat.cat) i les dades del Instituto Nacional de Estadística (www.ine.es).

La principal virtut d'aquestes fonts estadístiques és que assoleixen la màxima representativitat, és a dir, tenen en compte el total de la població ja que són d'obligat compliment. D'aquesta manera s'eliminen els errors de representativitat que poden tenir altres fonts estadístiques basades en el mostreig. Tot i això, existeix un marge d'error associat a irregularitats administratives (persones no empadronades o no censades).

Cal tenir present, doncs que el Padró com a font estadística pel que fa a la població, no ens provocarà marges d'error, alhora de fer una anàlisi quantitativa com la que presentem en aquest apartat.

Per últim, les dades sobre població de l'Idescat i del Instituto Nacional de Estadística s'elaboren a partir dels censos i els padrons, per la qual reproduïxen les mateixes limitacions que hem esmentat.

Val a dir en tot cas que hem anat combinant diferents fonts per tal de poder fer una aproximació el més actual possible a la realitat del municipi, en qualsevol cas això ens obliga a utilitzar dades referides a diferents anys, ja que per a poder fer comparatives no sempre estan disponibles les del darrer període.

Per tot això, les dades que presentem s'han de prendre força fidels de la realitat.

5.1. Estructura demogràfica

Un dels fenòmens que caracteritza la dinàmica de la població de les societats desenvolupades és el procés d'envelliment, que dona com a resultat un augment constant del contingent de persones grans.

Aquest increment de la població gran ve acompanyat de dos fets, que fan evidenciar més el seu impacte dins les poblacions, d'una banda l'elevada esperança de vida i d'altra els baixos índexs de fecunditat.

L'increment de l'esperança de vida provoca que cada cop hi hagi més persones d'edat elevada i que les seves característiques siguin més heterogènies (edat, estat de salut, situació personal i social). No es pot considerar la gent gran com un col·lectiu uniforme, on totes les persones tenen les mateixes necessitats.

Els baixos índexs de fecunditat, per altra banda, suposen una reducció del nombre de nens i joves, de forma que el pes relatiu de la gent gran és cada vegada major dins el conjunt de la població. Aquest fet, comporta una determinada configuració de la realitat dels nostres municipis.

L'anàlisi socio-demogràfica de la població de Torelló presentat en aquest apartat té com a objectiu contextualitzar aquesta reflexió, i alhora presentar les dades de població del municipi fent especial atenció als indicadors que configuren els eixos transversals que actuen en totes les dinàmiques d'inclusió i exclusió com són el gènere, l'edat i la procedència.

El municipi de Torelló té una població de 13.908 persones, segons el Padró municipal continu d'habitants de 1 de gener 2013, de les quals 7.081 són dones (50,90%) i 6.827 són homes (49,10%). Aquesta població viu en un territori que té una superfície de 13,5 km², amb una densitat de 1.031 hab/km²

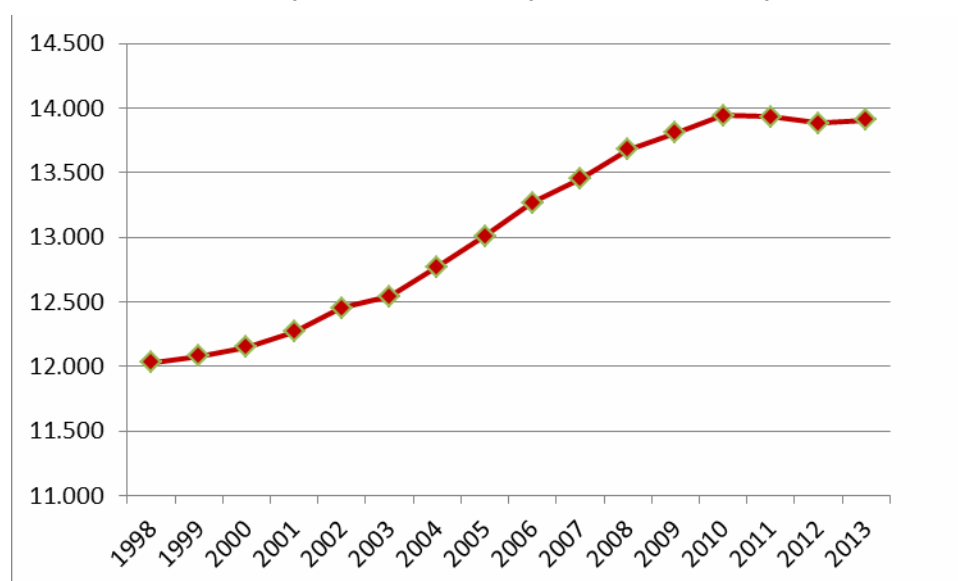
Taula 1. Població de Torelló. 2013.

2013	Dones	Homes	Total
Població total de Torelló	7.081	6.827	13.908
Percentatge població	50,9	49,1	100,00

Font: Elaboració pròpia a partir de les des del padró a data 1 de gener de 2013

Des del 1998 Torelló ha experimentat un creixement de població de 1.877 persones, el que suposa un increment del 15,6% respecte d'aquest any fins al 1 de gener de 2013. L'any 2010 es va donar el punt més al pel que fa al nombre d'habitants assolint la xifra de 13.944. Per tant hi ha hagut un lleu descens els darrers anys.

Gràfic 1. Evolució de la població 1998-2013 per sexe. Sèries Temporals

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT.

5.1.1. Estructura de la població

L'anàlisi de l'estructura d'edats i gènere de Torelló presenta els trets demogràfics característics de les societats desenvolupades, amb una població influïda per l'arribada de la població immigrant, i arrossegant les tendències d'envelliment i baixa natalitat de la població autòctona.

La piràmide de població de Torelló per al 2012 (Gràfic 2), ens permet apreciar la distribució de la població per grups d'edat i sexe. S'observa un predomini de les franges d'edat adultes, mentre que les envellides i les joves presenten una freqüència menor. Tot i que la freqüència d'homes en la franja adulta és més gran, fenomen potser degut al fet migratori, s'aprecia un equilibri entre homes i dones. En la franja de persones grans es veu el predomini de les dones. Per altra banda podem veure que la distribució d'edats de Torelló segueix molt aproximadament la tendència del país, amb algunes variacions en determinades franges d'edat.

Pot ser les més significatives les podem trobar en els franges d'edat de persones adultes. Podem observar com en les franges d'entre 30 i 49 anys tant en homes com en dones el percentatge de persones de Torelló és menor que el de la totalitat de Catalunya. Element a tenir en compte a l'hora de valorar la capacitat productiva del municipi, ja que es tracta del nucli de persones actives.

Un altre tret destacable seria en la franja de 0 a 4 anys, en la qual també es dona una diferència entre el percentatge de nens i nenes nascuts en els darrers anys a Torelló i el de nascuts a Catalunya, en aquest cas amb una desviació clarament a favor del municipi, cosa que vol dir que el nombre de nadons nascuts els darrers anys el podem considerar important, respecte de la resta de la població

Pel que fa a la mitjana d'edat de la població total la trobem en els 42,0 anys. Si ho comparem amb Catalunya i la resta de la província ens trobem que la població de Torelló és una mica més envellida.

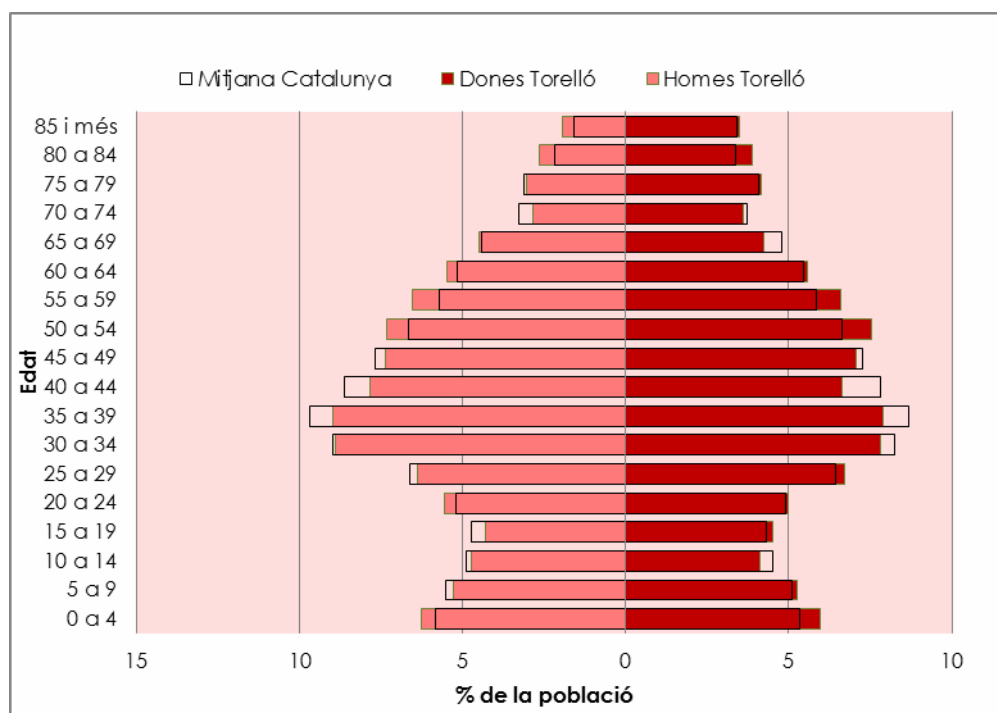
Si ens referim a les dones veiem que la mitjana d'edat de les dones de Torelló és pràcticament igual que la de la Província de Barcelona i lleugerament superior que la de Catalunya, mentre que els homes tenen una mitjana d'edat relativament superior tant a la província com a Catalunya.

Taula 2. Mitjanes d'edat de la població de Torelló. 2014

Mitjana d'edat	Dones	Homes	Total
Torelló	43,2	40,9	42,0
Barcelona (província)	43,1	40,1	41,5
Catalunya	42,9	40,1	41,6

Font: Padró municipal d'habitants. Per la província i el global català, INE amb dades de 2013..

Gràfic 2. Piràmide de població. Torelló, 2012.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT.

La Taula 3 ens permet aprofundir en aquesta realitat sociodemogràfica. Podem afirmar que s'aprecia l'equilibri entre homes i dones pel que fa a números absoluts, encara que les dones són majoritàries a mesura que avancem en les franges de més edat.

Tal com hem dit s'observa un creixement, en nombres absoluts en la franja d'edat de 0 a 4 anys, el que ens demostra un cert repunt de la natalitat en els darrers anys. Aquest repunt, tot i que no tenim dades certes, pot ser degut al fet migratori i a un major índex de natalitat en el col·lectiu de persones nouvingudes.

Es pot observar, doncs, com l'estructura de població del municipi de Torelló conté alguns dels trets demogràfics típics de les societats desenvolupades, tot i que en algun d'aquests trets hi apareixen elements que cal significar:

1. **una població amb una estructura per sexes equilibrada** i amb una major presència d'individus del sexe femení, fet que sol ser habitual en les nostres societats:
  - 49,37% d'homes
  - 50,63% de dones
2. **una tendència marcada cap a l'envelliment** (el 17,7% de la població amb 65 anys o més, representa un percentatge molt similar al de Catalunya i al de la Demarcació de Barcelona). Aquest percentatge es dona tant per l'increment de l'esperança de vida, com per l'entrada progressiva de

generacions en la tercera edat, amb una persistència de persones majors de 85 anys i fins i tot majors de 90 anys.

3. **una base d'infants i adolescents significativa** ja que un 20,2% de nois i noies tenen entre 0 i 19 anys distribuïts de la manera següent:

- 6,1% de 0 a 4 anys
- 5,3% de 5 a 9 anys
- 4,4% de 10 a 14 anys
- 4,4% de 15 a 19 anys

4. **es comença a detectar una certa remuntada de la natalitat** (6,1% de la població entre 0 i 4 anys) una mica per sobre de les franges immediatament anteriors

5 **una concentració clara de la població entre els 25 i els 49 anys**, el que representa el 37,82% de la població, amb una major presència d'homes en algunes franges d'edat, conseqüència segurament del fet migratori:

- 6,6 % de 25 a 29 anys
- 8,4 % de 30 a 34 anys
- 8,4 % de 35 a 39 anys
- 7,2 % de 40 a 44 anys
- 7,2% de 45 a 49 anys

Homes		dones
• 6,4%	de 25 a 29 anys	6,7
• 8,9%	de 30 a 34 anys	7,8
• 9,0 %	de 35 a 39 anys	7,9
• 7,8 %	de 40 a 44 anys	6,6
• 7,4%	de 45 a 49 anys	5,6

Una primera aproximació a aquesta realitat sociodemogràfica ens pot permetre veure que els principals àmbits en els que caldrà fixar l'atenció per detectar possibles situacions d'exclusió o de risc podem trobar-les en les franges d'edat de les persones grans (soledat, manca de recursos, dependència,...); dels infants de famílies amb pocs recursos i finalment de persones adultes, sobretot dones, sense entorn familiar o sense xarxa social.

En aquest context, algunes de les problemàtiques socials que podem intuir en la població gran poden ser:

- persones grans que viuen soles i sense recursos familiars de suport;
- persones grans que es veuen obligades a compartir la seva llar i recursos econòmics amb fills amb càrregues familiars, que pateixen situació d'atur i sense recursos econòmics per viure de forma autònoma. Aquesta

problemàtica a més a més està generant conflictes entre germans pels recursos, i alguns casos de violència cap als pares;

- major càrrega de la cura de les persones grans sobre les dones, que són les que en major mesura assumeixen el rol de cuidadores.

Pel que fa a les famílies podem avançar:

- l'atur com un element estructural que provoqui precarietat i que afecti les famílies i molt especialment els infants (podrem anar-ho concretant més endavant amb l'anàlisi de les dades referides al mercat laboral.
- l'habitatge en tant que càrrega

Taula 3. Distribució de la població per grups d'edat i gènere. Torelló, 2012.

Grups Edat	Home		Dona		Total	
	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
0-4 anys	430	6,3	419	6,0	849	6,1
5-9 anys	363	5,3	369	5,2	732	5,3
10-14 anys	324	4,7	290	4,1	614	4,4
15-19 anys	295	4,3	316	4,5	611	4,4
20-24 anys	380	5,5	350	5,0	730	5,3
25-29 anys	439	6,4	471	6,7	910	6,6
30-34 anys	611	8,9	550	7,8	1161	8,4
35-39 anys	615	9,0	555	7,9	1170	8,4
40-44 anys	538	7,8	465	6,6	1003	7,2
45-49 anys	506	7,4	497	7,1	1003	7,2
50-54 anys	503	7,3	531	7,6	1034	7,4
55-59 anys	448	6,5	463	6,6	911	6,6
60-64 anys	376	5,5	392	5,6	768	5,5
65-69 anys	308	4,5	298	4,2	606	4,4
70-74 anys	195	2,8	254	3,6	449	3,2
75-79 anys	208	3,0	291	4,1	499	3,6
80-84 anys	181	2,6	273	3,9	454	3,3
85 anys i més	134	2,0	245	3,5	379	2,7
Total	6854	100,0	7029	100,0	13883	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. I de l'Ajuntament de Torelló.

5.2. Indicadors demogràfics

L'anàlisi dels d'indicadors demogràfics ens permet conèixer amb més deteniment les característiques demogràfiques de la població de Torelló. **L'índex de dependència global o econòmica** ens informa del pes de la població inactiva (infants i gent gran) sobre el gruix de població activa (de 16 a 64 anys) i per tant, la càrrega que la població inactiva suposa sobre l'activa. Per Torelló aquest és del 52% per al 2013, el que indica que si dividim la població entre persones potencialment actives i les no

actives, de cada 100 que hi ha en edat de treballar n'hi ha una mica més de la meitat que són dependents.

Les persones dependents provenen de dos grups d'edats, els menors i la gent gran. Analitzant el pes específic de cada un d'aquests dos grups dependents s'observa que **l'índex de dependència juvenil** que ens informa sobre el pes dels joves menors de 14 anys sobre els potencialment actius, és del 25%, mentre que **l'índex de dependència senil** (el pes dels majors de 65 anys sobre els de 15 a 64 anys ens indica la càrrega de les persones grans sobre la població en edat de treballar) és del 26%, i tot i que és elevat està en el mateix valor que el de Catalunya i el de la demarcació de Barcelona on és també del 26%.

Taula 4. Indicadors d'estructura de la població de Torelló 2013. Osona, Demarcació de Barcelona i Catalunya, 2012

Indicadors	Torelló	Osona	Demarcació de Barcelona	Catalunya
Índex de dependència econòmica	52	52	50	50
Índex dependència juvenil	25	26	24	24
Índex dependència senil	26	26	26	26
Índex d'envelliment	103	98	112	110
Índex de sobre envelliment	17	16	15	15
Relació infants per dones en edat fèrtil	20	27	23	23

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE a data 1 de gener de 2013, per als indicadors de Torelló. La resta d'indicadors estan extrets de l'IDESCAT i dades relatives al 2012.

L'índex d'envelliment mesura la proporció d'individus majors de 65 anys respecte els que tenen 15 ó menys anys, ens explica si la població està molt envellida o rejuvenida. En el cas de Torelló l'índex és de 103, com es pot veure aquesta xifra és més elevada que la de la comarca, i menor que la registrada en la demarcació de Barcelona i a Catalunya, i ens posa de manifest que de cada 100 habitants menors de 15 anys, n'hi ha 103 que són majors de 65 anys, i per tant, es tracta d'una població en procés intens d'envelliment. Aquestes dades queden correlacionades amb **l'índex de sobre envelliment**, que mostra la relació entre la població de 85 anys amb els majors de 65 anys. Aquest és de 17, la qual cosa explica que de cada 100 persones majors de 65 anys, n'hi ha 17 que són majors de 85 anys, una xifra una mica superior a la de la comarca, la de la província i la de Catalunya.

Per últim, s'ha calculat **la relació d'infants per dones en edat fèrtil**. Aquest és un quocient entre la població infantil de 0 a 4 anys i la població femenina de 15 a 49 anys. Aquest indicador ens orienta a l'hora de conèixer quina és la tendència en relació a la fecunditat. La taxa de fecunditat és un quocient que indica el terme mitjà de fills que una dona tindria si visqués fins a la fi de la seva edat reproductiva (entre els 15 i 49 anys aproximadament) i tingués fills d'acord a la taxa de fertilitat per a cada grup d'edat. Com que aquest indicador no es calcula per a tots els municipis, utilitzem un indicador que ens orienta sobre la relació d'infants per dones, per tenir una orientació de la tendència en relació al recanvi generacional. Per a la població de

Torelló, l'any 2012 aquest quocient era de 20, lleugerament inferior al de la comarca, al de la demarcació de Barcelona i al de Catalunya.

5.3. Comparativa entre població estrangera i població espanyola

Com hem comentat anteriorment, la població de Torelló s'ha vist influenciada per l'arribada de la població estrangera, un fenomen demogràfic generalitzable a La majoria de poblacions catalanes.

Analitzant amb detall el municipi, s'observa que l'any 2013, d'un total de 13.908 habitants, 12.301 són de nacionalitat espanyola i 1.607 són de nacionalitat estrangera, la qual cosa representa un 88,4 % i 11,6 % respectivament. A destacar que el percentatge d'homes estrangers és relativament superior, que el de dones (53,1% d'homes i 46,9% de dones) amb una tendència inversa a la població autòctona.

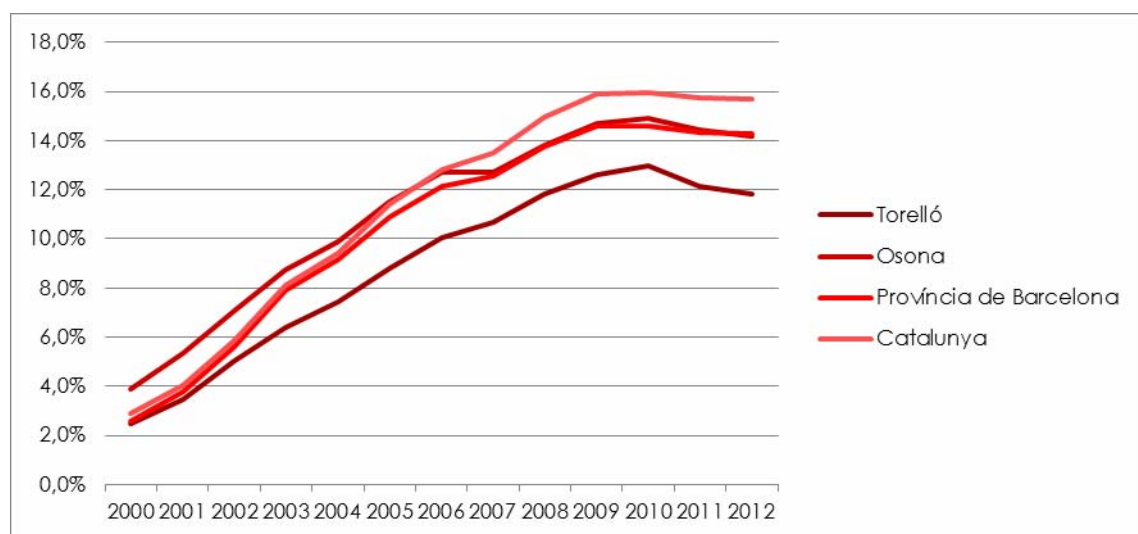
Taula 5. Població de Torelló segons procedència i sexe, 2013.

Població	Dona	%	Home	%	Total	Percentatge total
Nacionals	6.328	51,4	5.973	48,6	12.301	88,4
Estrangers	753	46,9	854	53,1	1.607	11,6
Total	7.081	100	6.827	100	13.908	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE a data d'1 de gener de 2013.

Si ens fixem en el Gràfic 3 podem veure que l'evolució de la població estrangera entre l'any 2000 i el 2012 s'ha mantingut amb una tendència creixent en els primers anys del segle, reduint-se lleugerament el darrers anys, ben segur fruit de la crisi que ha frenat l'entrada de població nouvinguda. En tot cas el percentatge màxim de població estrangera a Torelló ha estat del 13%, l'any 2010 (a Catalunya aquell any es va arribar al 16%). El percentatge de població estrangera que s'establia a Torelló ha estat sempre inferior a la població estrangera establerta a la comarca, a la província i a Catalunya.

Gràfic 3. Població estrangera de Torelló comparada. 2000-2012

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT

En la Taula 6 podem veure com la distribució de la població estrangera en tot el territori del municipi és bastant homogènia ja que només en dues Seccions censals la Secció 1a del Districte 1r i la Secció 1a del Districte 2n el percentatge de població estrangera supera la mitjana de la població. En els altres ens movem més o menys en la mitjana i en algunes seccions el percentatge de població estrangera és significativament més baix. En cap secció el percentatge és significativament molt alt (podríem considerar aquesta dimensió tenint en compte el que passa en alguns municipis del nostre país que la població immigrada representa més del 40% en alguns barris).

Podem afirmar que la distribució de la població estrangera és regular i no ha de significar un indicador que desequilibri territorialment els factors d'exclusió. Així mateix no creiem que la gestió del fet migratori pugui esdevenir un element de i que provoqui desequilibris en la cohesió social del municipi.

Taula 6. Percentatge de població estrangera per districtes i seccions. Torelló.

Districte	Secció	% estrangers 2014	% estrangers 2005	Principal nacionalitat estrangera	% respecte població estrangera
1	1	14,8%	16,7%	Marroquina	68,2%
1	2	10,5%	8,0%	Marroquina	39,9%
1	4	7,6%	7,5%	Marroquina	61,1%
2	1	16,4%	18,7%	Marroquina	61,1%
2	2	11,9%	10,7%	Marroquina	36,0%
3	1	11,9%	6,2%	Marroquina	66,4%
3	2	11,6%	6,5%	Marroquina	49,1%
3	3	7,0%	1,0%	Marroquina	32,0%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades: Padró Municipal d'Habitants, a 23/01/14

Un element a destacar és la variació pel que fa a l'equilibri entre els dos sexes en la població d'origen estranger. Podem veure com en la població de nacionalitat espanyola la relació entre homes i dones és clarament favorable a les dones. Les dones representen un 51,3% de la població, mentre que els homes són el 48,7%. En el conjunt de la població estrangera aquesta relació ja es capgira de manera que queda quasi a la inversa: un 47,4% de dones i un 52,6% d'homes. El més significatiu però és l'anàlisi dels estrangers per origen ja que hi ha diferències significatives que cal destacar. De manera molt destaca cal tenir en compte que el 63,8% de la població provinent d'Amèrica és de sexe femení i només el 25% de les persones africanes no magrebis són dones. Aquestes proporcions ben segur que són percebudes per la població en general i tenen un resultat final en la visió sobre les persones nouvingudes.

Taula 7. Població per sexes segons nacionalitat. Torelló 2014

Nacionalitat	Dones	% dones	Homes	% homes	Total
Espanyola	6384	51,3%	6069	48,7%	12453
Estrangera	736	47,4%	818	52,6%	1554
Unió Europea	116	46,0%	136	54,0%	252
Resta d'Europa	14	51,9%	13	48,1%	27
Magrib	387	47,7%	425	52,3%	812
Resta d'Àfrica	44	25,0%	132	75,0%	176
Amèrica	132	63,8%	75	36,2%	207
Àsia i Oceania	43	53,8%	37	46,3%	80
Total	7.856	50,5%	7.705	49,5%	15.561

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades: Padró Municipal d'Habitants, a 23/01/14

Si ens remetem als indicadors d'estructura, segmentats entre població espanyola i població estrangera, s'observen clares diferències. En la mitjana d'edat hi ha una diferència de 12 anys entre ambdues poblacions. La població estrangera té de mitjana 29,9 anys mentre que el total de la població la té de 41,8 anys.

Taula 8. Mitjanes d'edat de la població de Torelló. 2013.

Mitjana d'edats	Població estrangera	Total població
Torelló	29,9	41,8
Demarcació de Barcelona	31,7	41,7

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'HERMES, 2013.

La Taula 9 ens confirma clarament aquest major presència de població estrangera en les franges de menys edat i un clar descens de població nouvinguda en la franja d'edat de més de 64 anys.

En la franja de 0 a 14 anys la diferència és de més de set punts percentuals, mentre que en la franja de 15 a 64 la diferència puja fins a més de 10 punts percentuals. En la franja de persones grans la diferència a favor de les persones de nacionalitat espanyola és de gairebé el 20%

Taula 9. Població per grups d'edat segons nacionalitat i sexe. Torelló 2013

Edat	Nacionalitat espanyola			Nacionalitat estrangera		
	% Homes	% Dones	% Total	% Homes	% Dones	% Total
De 0 a 14 anys	15,5%	14,6%	15,0%	21,9%	22,8%	22,3%
De 15 a 64 anys	67,3%	64,0%	65,6%	77,2%	74,4%	75,9%
De 65 anys i més	17,2%	21,3%	19,3%	0,9%	2,8%	1,8%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT

5.3.1. Procedència de la població

La població de Torelló a dades del 2012 és molt majoritàriament de nacionalitat espanyola. Un 88,9% dels ciutadans i ciutadanes del municipi té aquesta nacionalitat. Pel que fa als continents d'origen les persones nascudes en països de l'Àfrica representen un 7,3%; les nascudes a la resta d'Europa, són un 2,2%; les naturals d'Amèrica són un 1,8% i finalment les provinents del continent asiàtic un 0,4%.

Taula 10. Distribució de la població per nacionalitat agrupades en continents. Torelló, 2012.

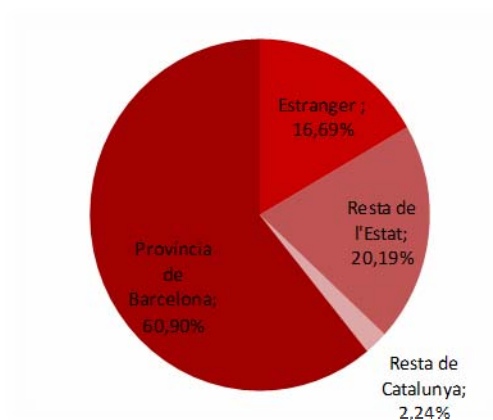
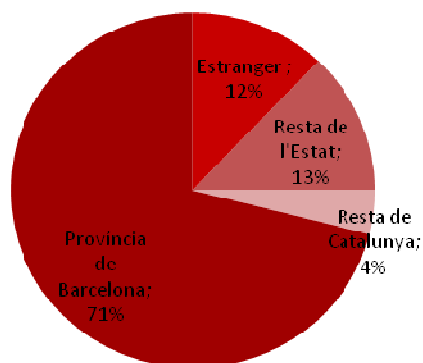
Nacionalitat	%
Espanya	88,2%
Àfrica	7,3%
Amèrica	1,8%
Àsia	0,4%
Europa	2,2%
Total	100,00

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'IDESCAT de 2012.

Gràfic 4. Lloc de naixement de la població.

Torelló (2014)

Província de Barcelona (2013)

Font: Elaboració pròpia a partir de Dades del Padró municipal d'habitants i de l'INE.

Si analitzem el país de naixement de la població estrangera s'observa que més de la meitat són originaris del Marroc (52%), les persones originàries de la resta de països en cap cas s'arriba al 10% sobre el total de ciutadans d'origen estranger i no representen no l'1% de la població total. En tot cas com veiem en la taula 11 els principals països d'origen a més de Marroc són: Ghana, Romania, Polònia i Colòmbia. La resta de procedències tenen un pes molt petit.

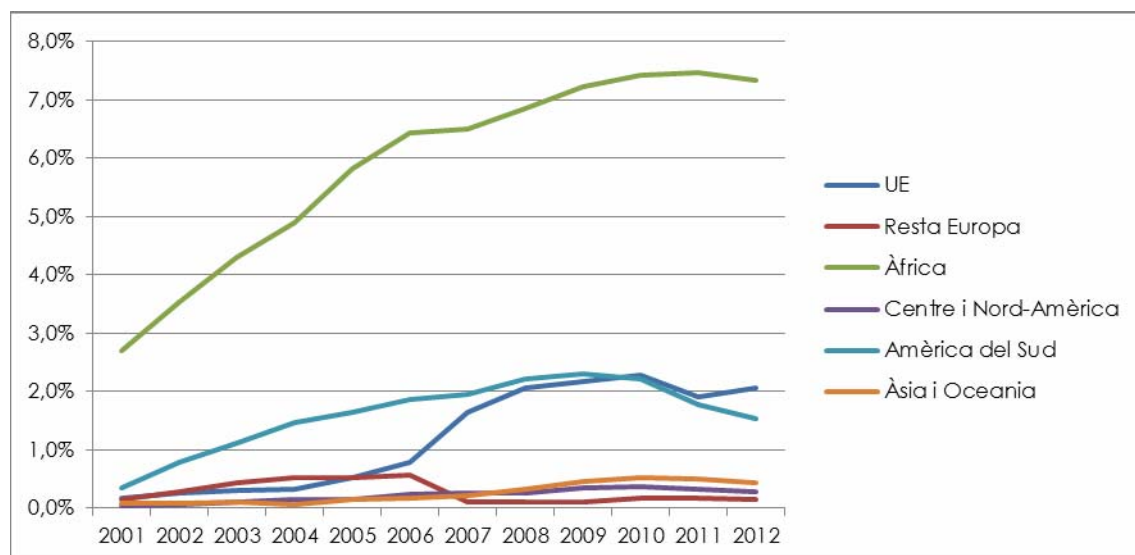
Taula 11. Distribució de la població estrangera per principals nacionalitats. Torelló, 2013.

Procedència	% població estrangera	% població total
Marroc	52,0%	6,1%
Ghana	8,0%	0,9%
Romania	4,8%	0,6%
Polònia	4,7%	0,6%
Colòmbia	4,6%	0,5%
Total	74,0%	8,7%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'HERMES de 2013.

En una correlació molt clara amb les dades analitzades fins ara podem veure en el Gràfic 5 com la població que més ha crescut en aquests darrers anys ha estat la provinent del continent africà.

Gràfic 5. Evolució de la població estrangera de Torelló per continents. 2000-2012

5.4. Evolució de la població

El municipi de Torelló ha experimentat, doncs, un increment de població en els darrers anys. Els anys que van registrar un major creixement d'habitants al municipi foren el 2004, 2005 i 2006, en els quals s'arriba al 2% de creixement de la població. Torelló tenia a l'any 2001 12.268, dels quals 11.840 (96,71%) eren població espanyola i 428 (4,49%) era població estrangera. La població a data 2013 era de 13.908 habitants dels quals 12.301 (88,45%) eren espanyols i 1.607 (11,55%) eren estrangers. S'ha donat un creixement important de la població estrangera que ha contribuït molt significativament en l'augment de la població, tal com veiem en la Taula 12

Taula 12. Creixement total de la població de Torelló, 2000-2013.

Any	Població total	Creixement en %	Població espanyola	Creixement Població espanyola	Població estrangera	Creixement Població estrangera
2013	13.908	0,2%	12.301	0,5%	1.607	-2,0%
2012	13.883	-0,3%	12.243	0,0%	1.640	-3,1%
2011	13.931	-0,1%	12.238	0,9%	1.693	-6,5%
2010	13.944	1,0%	12.134	0,6%	1.810	3,8%
2009	13.808	0,9%	12.065	0,0%	1.743	7,6%
2008	13.680	1,7%	12.060	0,4%	1.620	12,7%
2007	13.449	1,4%	12.011	0,6%	1.438	8,0%
2006	13.269	2,0%	11.937	0,6%	1.332	16,2%
2005	13.008	1,9%	11.862	0,4%	1.146	20,6%
2004	12.768	1,8%	11.818	0,6%	950	18,8%
2003	12.543	0,7%	11.743	-0,7%	800	28,0%
2002	12.454	1,5%	11.829	-0,1%	625	46,0%
2001	12.268	1,0%	11.840	-0,1%	428	41,3%
2000	12.150	-	11.847	-	303	-

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT.

L'increment de població, però, s'ha aturat els darrers anys, de creixements que superaven l'1,5% o fins i tot arribaven al 2%, hem passat a creixements negatius en els darrers anys amb un petit repunt l'any 2013. Sens dubte el decreixement de la població estrangera és un factor determinant. Tal i com s'observa a la gràfic 5, a partir del 2009 s'atura el creixement lineal de la població estrangera arribant en el 2011 a un creixement negatiu de la població estrangera, que sembla l'inici de tendència i que es confirma al 2012 i el 2013 amb una disminució absoluta de la població estrangera així, la població estrangera passa de representar un 13,% de la població al 2010 a ser un 11,6 al 2013.

En la taula 13 es pot observar però, com el col·lectiu de persones nouvingudes està experimentant, des del 2010, una reducció dels seus efectius, d'una manera generalitzada. Potser el col·lectiu que ha disminuït més és el de l'Amèrica del Sud. D'acord amb tècnics municipals i altres actors amb els que hem pogut parlar, sembla que realment molts immigrants marxen, i alguns esperen a tenir la nacionalitat espanyola per poder anar a altres països europeus.

Taula 13. Nacionalitat de la població de Torelló. Evolució 2000-2012.

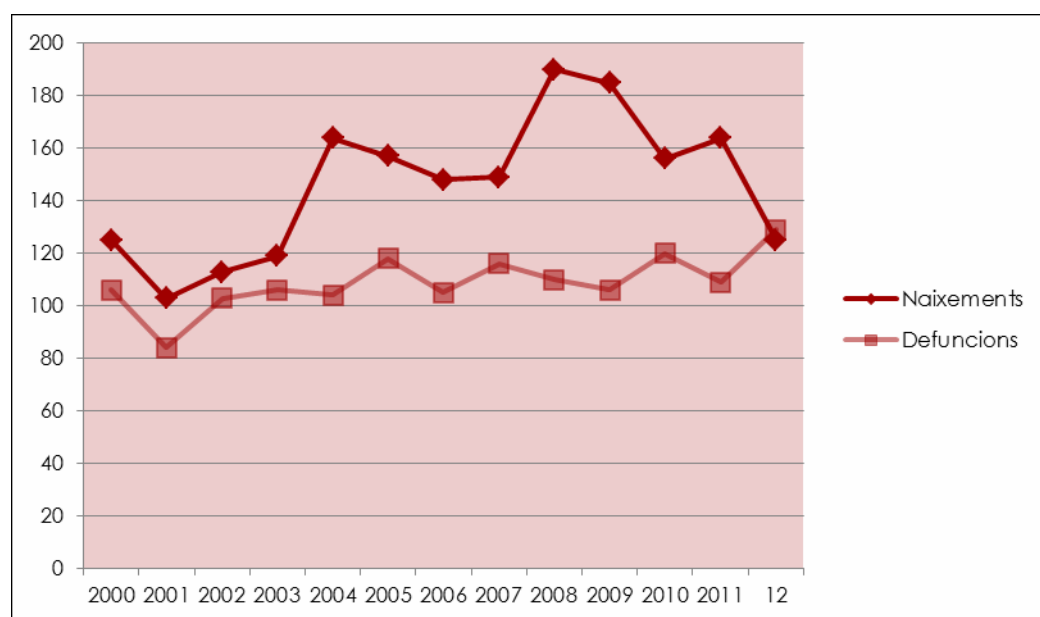
Any	Espanyola	UE	Resta Europa	Àfrica	Amèrica del Nord i Central	Amèrica del Sud	Àsia i Oceania	Total
2012	12.243	285	22	1.020	38	214	61	13.883
2011	12.238	267	24	1.041	46	246	69	13.931
2010	12.134	317	24	1.036	51	309	73	13.944
2009	12.065	300	15	997	49	319	63	13.808
2008	12.060	283	14	939	35	304	45	13.680
2007	12.011	222	14	874	36	263	29	13.449
2006	11.937	104	74	853	30	247	24	13.269
2005	11.862	69	67	757	20	215	18	13.008
2004	11.818	41	68	624	20	188	9	12.768
2003	11.743	39	55	540	13	141	12	12.543
2002	11.829	33	34	441	8	98	11	12.454
2001	11.840	22	18	331	6	42	9	12.268
2000	11.847	18	9	238	5	26	7	12.150

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de IDESCAT. Padró continu.

5.4.1. Moviment natural de la població

El **creixement natural de la població** és aquell que mesura la diferència entre els naixements i les defuncions que es donen en un determinat període. En el gràfic següent podem apreciar que hi ha un creixement natural positiu, és a dir, que es registren més naixements que defuncions. Tot i que les defuncions s'han mantingut relativament constants en els darrers deu anys, els naixements van experimentar un increment a partir del 2002, amb puntes significatives el 200 i el 2008, any ençà del qual va començar una davallada de la natalitat que ha portat que l'any 2012 hi hagi hagut quatre defuncions més que naixements.

Gràfic 6. Evolució del creixement natural de la població de Torelló, 2000-2012.

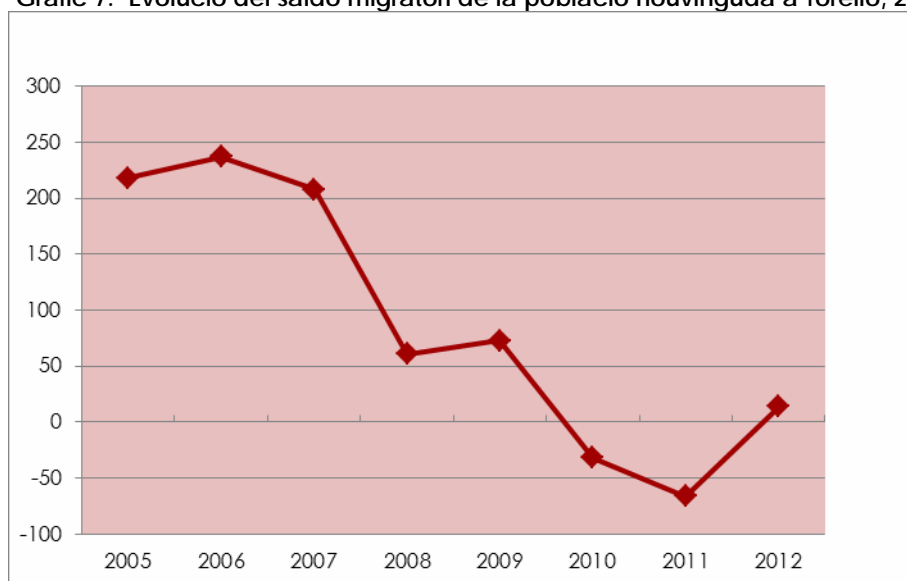

Font: IDESCAT. Moviment natural de la població

5.4.2. Saldo Migratori

El **creixement migratori** és la diferència entre la immigració (altes en el padró municipal d'habitants) i l'emigració registrada (baixes en el padró municipal d'habitants) en un període definit. El saldo migratori és positiu si la immigració supera l'emigració i negatiu si l'emigració és més elevada que la immigració. En el gràfic 6 podem observar com el saldo migratori que presenta el municipi és positiu els anys 2005 i 2006, a partir del qual es produeix un saldo negatiu, registrant-se el seu màxim al 2011, amb un breu interval positiu el 2009, i reduint-se el saldo negatiu en el següent any.

Gràfic 7. Evolució del saldo migratori de la població nouvinguda a Torelló, 2005-2012.

Font: IDESCAT, a partir de l'Estadística de variacions residencials de l'INE

5.5. Conclusions sobre la realitat socio-demogràfica

La població de Torelló, com ja hem dit, ha seguit una tendència de creixement demogràfic en els darrers anys del passat segle i en els primers anys d'aquest segle que es conseqüència dels naixements, és a dir, del creixement natural de la població i del fet migratori que ha estat generalitzat en el país d'ençà l'any 2000 més o menys.

Val a dir, però, que el saldo migratori és lleugerament negatiu des del 2007, tal i com es mostra al gràfic 7, en que es registren més persones que marxen del municipi que persones que hi arriben.

Torelló és un municipi amb tendència a l'envelliment, que segueix una dinàmica demogràfica similar i fins i tot una mica menys pronunciada que a la de la resta de Catalunya, tal i com es pot observar a la Taula 4. En aquesta podem veure com l'índex d'envelliment és una mica superior al de la comarca però lleugerament inferior que l'índex de la demarcació de Barcelona i i que el de Catalunya. Pel que fa a l'índex de sobre envelliment, en canvi, és una mica superior tant al de la comarca, com al de la demarcació de Barcelona i al de Catalunya.

L'índex de dependència és igual que el de la comarca i lleugerament superior que el de la resta de demarcacions territorials analitzades, tal i com indica l'índex de dependència econòmica de la població i que suposa que gairebé la meitat de la població del municipi és inactiva i d'aquesta, la majoria és població menor de 14 anys. Tot i així, cal tenir present que la tendència és a que cada cop més, la població major de 65 anys representarà un percentatge més elevat del total de la població. La població en edat adulta anirà envellint i engrossint el volum de població gran, mentre que la població infantil i jove no és prou nombrosa com per reemplaçar el volum de persones adultes que es fan grans, tal i com es pot observar a la piràmide de població (Gràfic 2). El volum més elevat de població cada vegada més envellida i que viu més anys (sobre envelliment) té un doble impacte en els serveis públics. Per una banda, el deteriorament de la salut i la reducció de l'autonomia personal incrementarà la pressió sobre els serveis de salut i els assistencials en l'àmbit de la dependència, al que s'haurà d'afegir l'increment de la problemàtica social derivada de la reducció de recursos econòmics que va associada a uns ingressos baixos provinents de pensions de jubilació, viduïtat, etc.

La població immigrada ha permès rejuvenir l'estructura d'edats de la població de Torelló. Entre la població immigrada predomina la provinent del Magrib, seguida de la provinent d'Amèrica. Així mateix, s'observa una tendència a disminuir la seva presència al municipi des del 2007.

Podem concloure, doncs, que l'envelliment de la població pot tenir un impacte en la realitat del municipi i l'edat pot ser una causa de risc.

Cal preveure que hi ha problemàtiques socials que poden tenir en la població gran el centre i poden esdevenir factors que agreugin la seva situació i que caldrà detectar per altres mitjans ja que les dades demogràfiques no les reflecteixen.

Així, podem parlar de persones grans que viuen soles i sense recursos familiars de suport; persones grans que es veuen obligades a compartir la seva llar i recursos econòmics amb fills amb càrregues familiars, que pateixen situació d'atur i sense recursos econòmics per viure de forma autònoma. Aquesta problemàtica a més a més està generant conflictes entre germans pels recursos, i alguns casos de violència cap als pares; major càrrega de la cura de les persones grans sobre les dones, que són les que en major mesura assumeixen el rol de cuidadores;...

A aquesta casuística cal afegir que en molts casos els habitatges no estan adaptats a les necessitats de mobilitat d'aquesta població accentuant, en alguns casos, la situació de dependència i solitud amb que s'hi troba.

En tots aquests casos serà molt important la intervenció dels professionals dsobretot dels serveis socials i de la salut, ja que és apartir del contacte directe que es poden detectar situacions de risc.

En contrapartida a l'increment de la dependència i les problemàtiques socials s'està donant una reducció dels recursos públics disponibles. Aquesta reducció s'està traduint en una disminució de l'oferta de serveis i activitats a la gent gran que actuen amb un caràcter preventiu a nivell de salut i de participació social.

Pel que fa a l'altre col·lectiu les dades del qual podem veure reflectides en l'anàlisi sociodemogràfica és el de les persones nouvingudes. La incidència de la crisi ha afectat força significativament la qualitat de vida d'aquest col·lectiu i les dades que analitzem tot seguit i l'anàlisi qualitativa ens ajuden a veure quin ha estat l'impacte real en aquestes persones de fets com l'atur, la manca d'ingressos, la manca de xarxa de suport, la manca de regularització,... També ha estat molt important la visió aportada pels professionals en aquest àmbit, que caldrà reforçar i potenciar per detectar canvis en les situacions descrites, que caldrà tenir en compte en la planificació i millora dels recursos

Una altre col·lectiu que es pot veure afectat per la situació de crisi és el de les persones adultes autòctones que viuen en el municipi. Caldrà veure, també, la incidència que ha tingut la crisi en aquest col·lectiu i quins són els factors determinants que caldrà tenir en compte per minimitzar els efectes.

Finalment una menció especial al col·lectiu dels infants i joves, ja hem vist que és un col·lectiu en creixement i que bens segur pateixen els efectes de la situació que es viu en les llars. Sense cap mena de dubte haurem de tenir en compte també aquest col·lectiu i analitzar els recursos i serveis que es destinen per evitar l'exclusió dels infants i els joves.

6. INDICADORS SOCIALS

Els indicadors que tot seguit presentem són indicadors quantitatius i constitueixen un instrument que ens permet mesurar, o millor dit, fer una aproximació el més objectiva possible. al fenomen de l'exclusió social. Es refereixen a un conjunt de factors de vulnerabilitat que intervenen en la configuració de l'exclusió social, i esdevenen una eina clau que ens aporta informació sobre les diferents situacions socials que podem descriure a Torelló en *un moment determinat*, tot i que també han de permetre analitzar *l'evolució* de la realitat social del municipi amb el pas del temps. Per tant aquests indicadors hauran de ser revisats periòdicament per anar tenint una visió dinàmica del fenomen en el municipi.

Pel que fa a la diagnosi, els indicadors ens serveixen per mostrar la situació actual del municipi en relació al mapa de vulnerabilitat, a la vegada que ens ajuden a construir una escala de prioritats a desenvolupar en les fases següents del Pla.

No podem oblidar que l'exclusió social és un fenomen dinàmic i multidimensional, la qual cosa dificulta la seva mesura, atès que això impedeix definir-la a partir d'indicadors estàtics i unidimensionals. En aquest sentit hem utilitzat informació provinent de diverses fonts per tal de poder treballar amb dades que ens aportin el màxim d'informació Hem utilitzat principalment les dades provinents de fonts oficials com és el *Padró Municipal* i també s'ha emprat la informació provinent de diferents entitats i fonts estadístiques públiques, documents i informació procedent dels serveis municipals i altres administracions, institucions i entitats així com estudis, informes i projectes previs, aplicats sobre el territori.

En alguns àmbits la informació i les dades es troben agregades per demarcacions territorials més àmplies a la municipal o bé, no existeixen dades. En qualsevol cas, s'ha tingut en compte la pertinència de la informació existent i que els indicadors presentats incorporin i ens aportin informació sobre els factors de vulnerabilitat i exclusió.

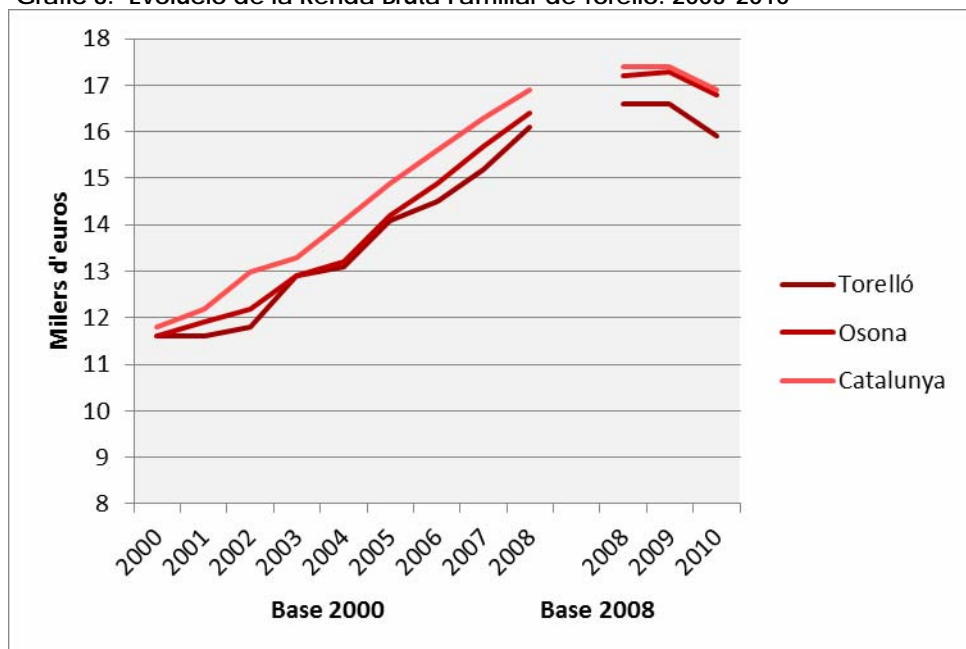
6.1. Ingressos i condicions econòmiques de la població.

La **Renda Bruta Familiar Disponible (Rbfd)** per habitant mesura els ingressos dels què disposen les famílies per destinar-los al consum o a l'estalvi. L'indicador representa el saldo resultant del compte de les famílies, calculat com a diferència entre el conjunt de recursos i el conjunt d'usos de les famílies d'un territori.

La Renda Bruta Familiar Disponible va créixer de manera ininterrompuda entre l'any 2000 i el 2008. Des del 2008 ha disminuït i tot i que només disposem de dades fins al 2010, ben segur que en els anys següents s'ha mantingut aquesta tendència a la disminució, En el Gràfic 8 podem veure l'evolució de la Renda Bruta Familiar

Disponible de Torelló, d'Osona i de Catalunya que mantenen la mateixa tendència amb lleus variacions. Podem observar com la Renda de Torelló sempre s'ha mantingut per sota de la de la comarca i de la de Catalunya.

Gràfic 8. Evolució de la Renda Bruta Familiar de Torelló. 2003-2010

Font: IDESCAT

La Rbfd per habitant a Torelló **és sensiblement inferior a la de la comarca i a la de la província de Barcelona** que tenen una Rbfd quasi igual. Si comparem la Rbfd de Torelló amb la de la Província de Barcelona, veurem que està més de 6 punts per sota.

Taula 14. Renda bruta familiar per habitant a 2012.

	Rbfd per hab. (en milers d'euros)	Comparació Província BCN
Torelló	14,62	93,87
Osona	15,46	99,27
Demarcació de Barcelona	15,58	100

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Programa HERMES. Diputació de Barcelona.

Ja hem dit que el concepte d'exclusió és un concepte multidimensional i multifactorial, El concepte de pobresa, que podríem considerar integrat com un dels elements que configuren aquets concepte, ve molt determinat pel nivell de renda. Hi ha diverses aproximacions a aquest fenomen pel que fa a la conceptualització i objectivització *"L'aproximació relativa situa al fenomen de la pobresa en la societat objecte d'estudi. Es considera que una persona és pobre quan es troba en situació de clar desavantatge econòmic i social, respecte de la resta de persones del seu entorn. Segons aquesta concepció, molt relacionada amb la noció de desigualtat, són els*

*ingressos del conjunt de la població i la seva distribució els que estableixen el llindar per sota del qual una persona o una llar és qualificada de pobre*⁵.

La nostra hipòtesi de treball, confirmada amb els professionals que treballen en el territori, és que **la reducció dels recursos econòmics està generant un problema de sosteniment de les famílies** que es tradueix en casos d'impossibilitat de mantenir l'habitatge, en un deteriorament d'atenció a la infància per part de la família i un deteriorament de les relacions familiars.

Això implica un major conflicte familiar en la mesura que hi ha una major incidència de les situacions d'estrès, baixa autoestima, dependències, violència domèstica, etc. També es dona un **major conflicte social** en la mesura que s'ha observat un increment de les activitats marginals i que segurament no només es poden explicar pels menors recursos econòmics i per tant, cal estar amatents des del territori a possibles dinàmiques de deteriorament de les relacions familiars i personals.

Les persones amb menys recursos econòmics, i per tant, més vulnerables, són les que han deixat de fer “extres” en forma d'activitats extraescolars culturals, esportives, musicals, etc. contribuint a la reducció de les oportunitats presents i futures de les persones que en feien ús.

Per intentat objectivar al màxim aquesta hipòtesi, a més de les sessions de treball que s'han fet amb els Tècnics Municipals, hem fet una exploració de la vulnerabilitat de la població a partir d'indicadors com les prestacions que reben els ciutadans i ciutadanes de Torelló.

La següents Taules ens permeten conèixer el volum de població que depèn d'algun tipus de prestació o pensió, i en aquest sentit, representa un sector vulnerable i en risc d'exclusió degut a la falta d'independència econòmica.

Taula 15. Pensions no contributives i ajuts complementaris. Nombre import i variació per Torelló i comarca.

	Torelló			Osona		
	Pensions	Import anual (euros)	Variació nº pensions 2000-12	Pensions	Import anual (euros)	Variació nº pensions 2000-12
Perceptors de PNC per jubilació	38	184.068	-28,3%	475	2.229.333	-23,8%
Perceptors de PNC per invalidesa	21	111.985	16,7%	299	1.605.662	25,1%
Ajuts complementaris pensions viduïtat*	28	13.026	-83,3%	477	206.091	-78,6%

Font:Elaboració pròpia a partir de dades de l' IDESCAT

* Les dades són de 2011, i la variació és de 2003-11.

⁵ Diputació de Barcelona (2006) "Pobresa i exclusió social a la província de Barcelona 2006". Col·lecció documents de Treball. Sèrie Benestar social, 9.

Taula 16. Beneficiaris de pensions no contributives de la Seguretat Social 2012

	% Beneficiaris pensions no contributives
Torelló	0,43%
Osona	0,49%
Demarcació de Barcelona	0,74%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Programa HERMES. Diputació de Barcelona.

Taula 17. Evolució de beneficiaris de la Renda Mínima d'Inserció a Torelló

Any	Famílies	Persones	% població beneficiària
Any 2013	102	302	2,17%
Any 2011	72	208	1,49%
Any 2010	93	271	1,94%
Any 2009	109	299	2,16%
Any 2008	48	119	0,87%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Memòria de Serveis Socials de Torelló 2012 i de l'IDESCAT

Podem veure que pel que fa a les Pensions no contributives per jubilació l'any 2012 n'hi havia 38 el que representa que un 3,7% de la població major de 65 anys, seria perceptora d'una pensió no contributiva per jubilació el municipi. El que podem considerar significatiu és que el nombre d'aquestes pensions entre el 2000 i el 2012 ha disminuït en un 28,3% cinc punts més que a la comarca i en aquest sentit, podem considerar que ha augmentat la vulnerabilitat d'un part de les persones grans.

Aquesta disminució és molt significativa pel que fa a les pensions complementàries de viudetat que han patit una disminució del 83% entre 2000 i 2013, en línia amb el que ha passat a la comarca tot i que a Osona ha estat sensiblement inferior (78%).

Pel que fa als **beneficiaris/es d'una Renda Mínima d'Inserció** les dades disponibles de l'any 2013 mostren que a Torelló van rebre aquesta prestació un total de **302 ciutadans i ciutadanes, que correspon a 102 nuclis familiars**. Val a dir que la disminució de beneficiaris entre el 2009 i el 2011 és significativa, tot i que de 2011 a 2013 s'ha tornat a nivells altre cop de 2009. L'any 2011 havien rebut una RMI un 30% menys de persones i un 33% menys de famílies.

Pel que fa a la tipologia de famílies, en les dades de l'any 2011, podem veure que la majoria són famílies nuclears mentre que les monoparentals (en molts casos han de ser dones amb càrregues familiars) i les unipersonals tenen el mateix pes

Taula 18. Tipologia de les famílies amb RMI aprovada (2011)

Tipologia familiar	Persones	%	Nuclis familiar	%
Nuclears	137	65,9	32	44,4
Monoparentals	51	24,5	20	27,8
Unipersonals	20	9,6	20	27,8
TOTALS	208	100,0	72	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Memòria de Serveis Socials de Torelló 2012 i dades de 2013

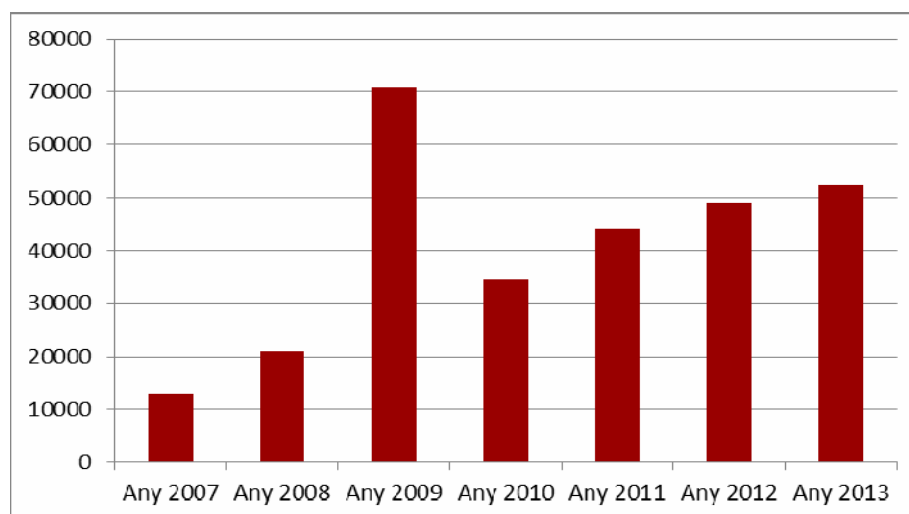
Si sumem les persones que reben algun tipus de prestació no contributiva i complementària a la viduïtat amb la població que al es perceptora d'una RMI, el resultat és que 295 persones, es beneficiària d'algun tipus de prestació econòmica i el que representa un 2,12% de la població de Torelló.

Les situacions generades a l'entorn de les famílies que perceben aquestes prestacions són conegudes pels treballadors dels Serveis Socials i caldrà fer-hi especial atenció.

Des de l'Ajuntament de Torelló també s'atorguen i gestionen altres tipus d'ajuts.

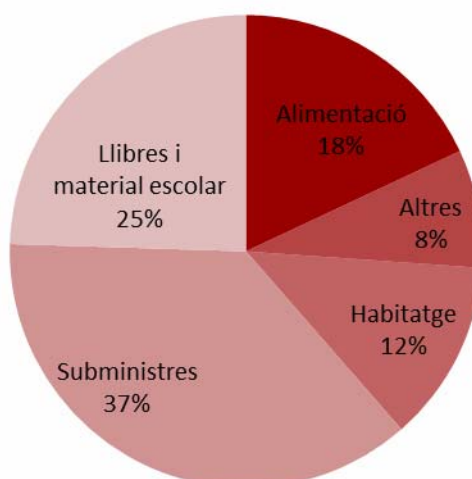
L'any 2013 es van atorgar més de 52.000€ en prestacions econòmiques d'urgència a unes 300 famílies que suposen més de 1100 beneficiaris, . La tendència dels últims anys és una clar augment d'aquest tipus d'ajut. Només el 2009 es separa d'aquesta tendència amb una quantitat molt més elevada que els altres exercicis.

Gràfic 9. Prestacions econòmiques d'urgència social (en euros). Torelló

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Serveis Socials de Torelló 2014

Gràfic 10. Conceptes de les prestacions d'urgència social (2013)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Memòria de Serveis Socials de Torelló 2012

La reducció de RFDB del 2009 i el 2010 és una conseqüència clara de l'increment pronunciat que experimenta l'atur a partir del 2008. Aquesta reducció dels recursos econòmics de les famílies, genera problemes associats al manteniment de les hipoteques i al sosteniment dels serveis bàsics de l'habitatge. És en aquest sentit que les famílies es veuen abocades a Serveis Socials per poder mantenir aquests serveis bàsics, amb la incidència que tenen en els mateixos tal com veurem en els apartats que segueixen.

6.2. Mercat de treball

La distribució de les empreses de Torelló per sectors econòmics ens mostra que, en el municipi, les empreses de serveis de llarg són les que tenen un major pes, en nombre d'establiments. El pes relatiu dels diferents sectors és similar al de la comarca, amb una certa desviació en agricultura i indústria. Pel que fa a la Província de Barcelona la relació és similar en agricultura i construcció, i diferent en els altres sectors. Podríem destacar el poc pes del sector de l'agricultura en un municipi que està en una comarca amb un pes relatiu important d'aquesta activitat econòmica.

Taula 19. Empreses per sector econòmic. Torelló 2013.

Sectors	Torelló		Osona	Província Barcelona
	Empreses	%	%	%
Agricultura	3	0,8	4,6	0,4
Indústria	95	25,0	18,9	10,6
Construcció	37	9,7	9,2	7,8
Serveis	245	64,5	67,2	81,2
TOTAL	380	100,0	100,0	100,0

Font:Elaboració pròpia a partir de dades del Programa HERMES de la Diputació de Barcelona

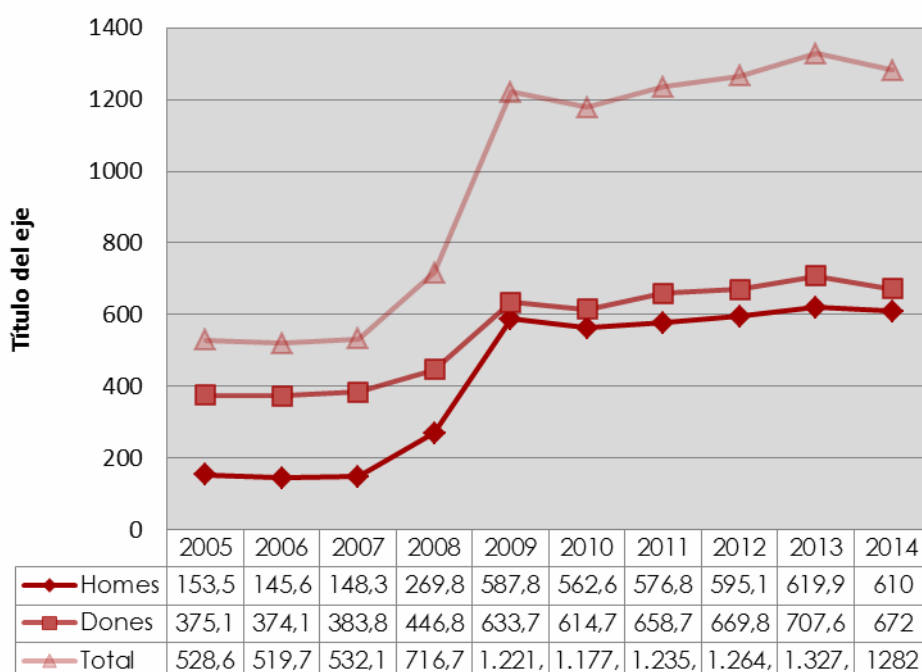
6.2.1. Ocupació

En els darrers anys, degut a la conjuntura de crisis, l'atur ha augmentat considerablement, modificant l'estructura i tipologia de la persona aturada. És important analitzar aquesta nova situació, però alhora no podem obviar el perfil d'aturat estructural que és el que té major risc d'exclusió social i de cronificació de la vulnerabilitat. En la següent taula podem observar l'evolució de l'atur entre el 2005 i el 2014.

Així, en els darrers sis anys tot i que l'evolució de l'atur ha estat negativa és a dir ha crescut el nombre de persones a l'atur, ho ha fet de manera moderada amb un increment acumulat del 5,2% i amb certes disminucions l'any 2010 i el 2014 (que al tractar-se de dades d'un mes poden tenir certes desviacions).

Pel que fa a l'evolució de l'atur en relació al gènere, al començar la crisis va afectar significativament els homes els anys 2007 i 2008, després s'ha estabilitzat i afecta per igual a un i altre, tot i que les dones registraven al 2005 un major atur, fet que s'ha mantingut.

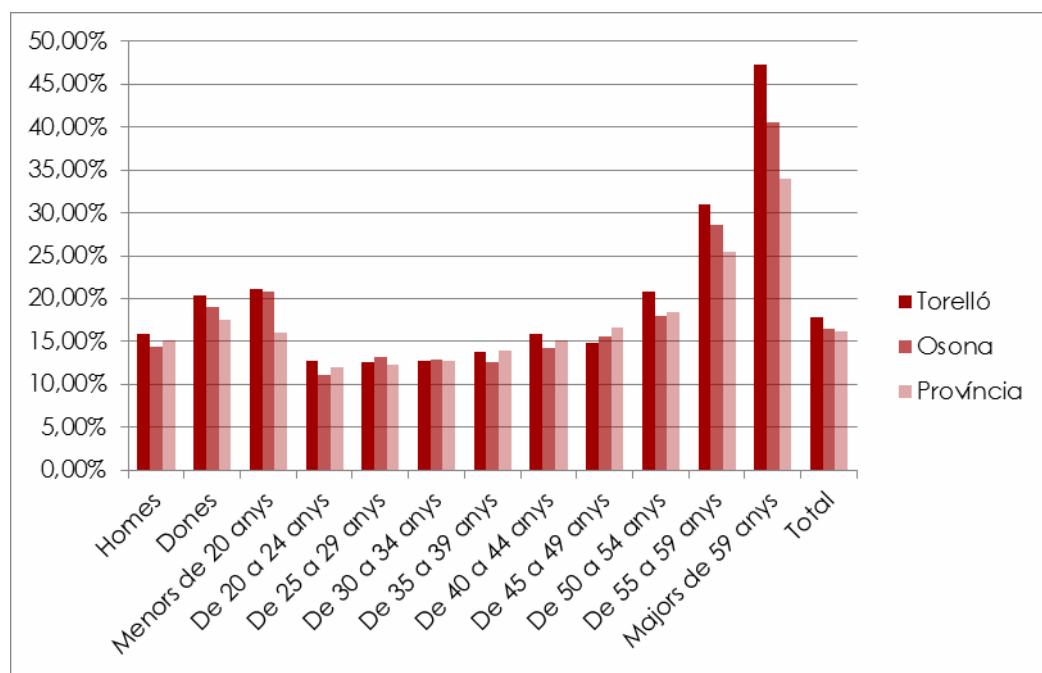
Gràfic 11. Evolució de l'atur en la població de Torelló per sexes

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT i del Programa HERMES. Mitjana anual excepte 2014 (gener)

En el Gràfic 11 podem observar el percentatge de variació anual de l'atur. L'increment més important es va produir del 2008 al 2009 en que l'atur va augmentar en un 117% en els homes i es va incrementar un 42% per a les dones. El 2010 l'atur es va reduir lleugerament però, va tornar a incrementar-se al 2011 i s'ha mantingut estable fins ara, sense una variació significativa.

Gràfic 12. Comparativa de l'atur per edats. Gener 2014.

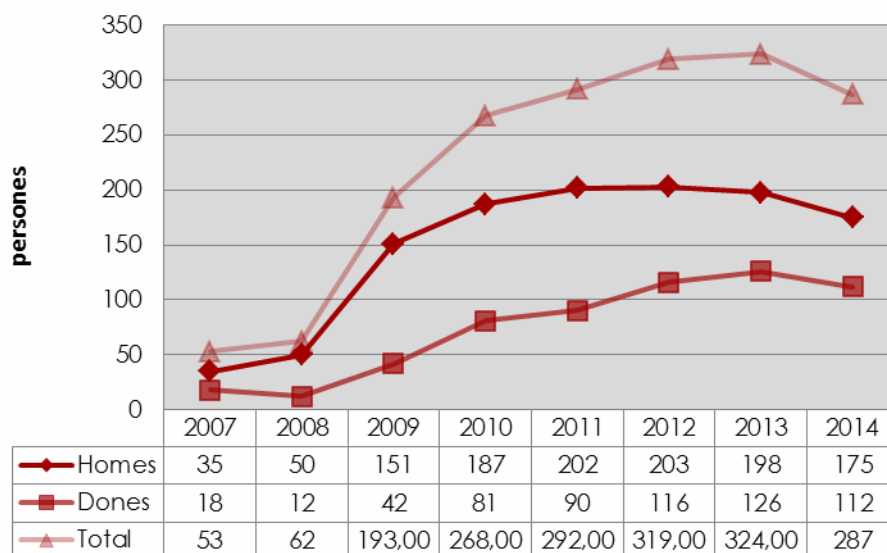
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Programa HERMES. Diputació de Barcelona.

En el Gràfic 12, veiem com la taxa d'atur registrada a Torelló a gener de 2014 per edats és molt superior a la mitjana en els col·lectius de persones de més de 50 anys i significativament superior en els col·lectius més joves. La taxa d'atur de la població adulta es manté per sota de la mitjana.. En qualsevol cas la taxa segueix la tendència de la comarca d'Osona i a la demarcació de Barcelona, amb una considerable diferència en els col·lectius més afectats. Per tant, la incidència de l'atur és especialment greu entre la població de més de 50 anys i els joves.

En Gràfic 13 veiem l'efecte que l'atur té en la població estrangera. L'atur entre les persones estrangeres és majoritàriament masculí, fet que té a veure amb que entre les persones estrangeres el sexe majoritari és el masculí. En els darrers sis anys l'atur entre aquest segment de població ha experimentat un creixement. Podem observar que de forma generalitzada l'atur segueix la tendència general del conjunt de la població és a dir un creixement molt important entre els anys 2008 i 2009 i una certa estabilització amb lleugers creixements els anys següents, amb un cert decreixement el darrer any. Cal destacar que l'atur en els homes immigrants ha seguit una tendència més estable que en les dones que ha estat més irregular i amb major creixement.

Gràfic 13. Evolució de l'atur en la població estrangera Torelló

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Programa HERMES. Diputació de Barcelona. Comparativa dels mesos de gener.

L'impacte de l'atur a Torelló entre les persones estrangeres ha estat més pronunciat que entre les persones autòctones. Entre l'any 2008 i 2009 hi va haver-hi un increment d'un 211% en el nombre d'aturats estrangers, amb un augment d'un 202% entre els homes i d'un 250% entre les dones. Evidentment aquesta situació ha tingut sens dubte incidència en la situació de la població estrangera del municipi.

La rellevància social del treball radica en que és font fonamental de recursos econòmics, però també de **prestigi social**, en tant que dota a les persones de sentit social, i és a partir del què s'estructura el temps personal i social. Es per això que l'impacte de l'atur té unes conseqüències especialment greus en qui el pateix, com depressió, addicions, conflictivitat, etc. Tanmateix, l'atur provoca que les persones hagin de buscar altres vies per obtenir recursos econòmics amb un **increment de les activitats marginals i submergides** que generen major precarietat i desprotecció social i per tant, redunda en les desigualtats socials.

Una part important de la problemàtica socioeconòmica derivada de la crisi econòmica està relacionada amb la incidència de l'atur sobre les persones. Aquesta situació esdevé especialment dramàtica en aquells segments de població més desfavorides i amb menors recursos formatius i socials.

L'impacte sobre les famílies no és només econòmic sinó també de deteriorament de les relacions familiars i deteriorament de la xarxa familiar i social.

El jovent és un dels col·lectius més castigats per l'atur. S'observa una diversitat de respostes al problema de l'atur, per una banda, es dona una major incidència de la delinqüència i les malalties mentals; i per una altra, es donen casos d'emigració cap a tercers països amb més possibilitats de futur, sobretot d'aquells joves millor formats. La manca de possibilitats també està produint desmotivació i una dificultat real d'emancipació.

6.2.2. Contractació

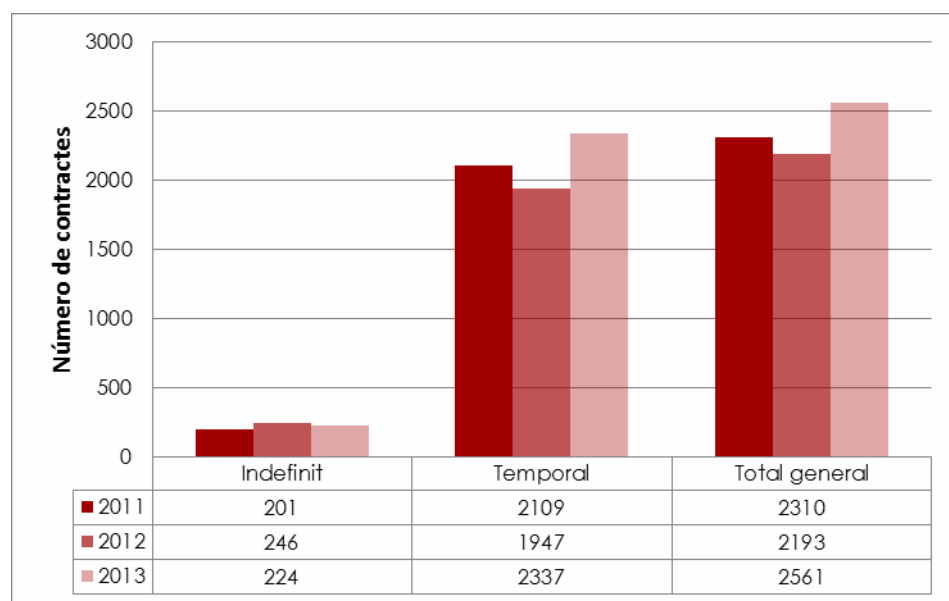
Els contracte laborals són un indicador determinant en el mercat de treball, Val a dir que tant el nombre com la tipologia ens poden donar una informació rellevant sobre les condicions laborals. En aquest sentit s'observa com en les darreres dècades, i molt influït pel fenomen de la globalització econòmica, s'han deteriorat les condicions laborals de diversos segments de la població i per tant, s'ha viscut una accentuació de la precarietat laboral, amb una major demanda de flexibilitat laboral i un deteriorament dels estàndards en les relacions laborals que se sustentaven sobre jornades complertes, salaris per sobre de convenis i que oferien capacitat econòmica, capacitat de representació col·lectiva i seguretat laboral.

Així el deteriorament de les condicions laborals se sustenta sobre la pèrdua d'aquests estàndards i que generen: a) incertesa en la continuïtat de l'ocupació (temporalitat); b) pèrdua de control sobre el procés de treball a través de la representació col·lectiva per part de sindicats; c) grau de protecció en el lloc de treball, especialment a través de la seguretat laboral i; d) deteriorament del nivell d'ingressos.

Pel que fa a la comparativa entre Contractes laborals indefinits i contractes laborals temporals veiem clarament com els contractes que s'han fet en els llocs de treball de Torelló han estat molt majoritàriament temporals amb una relació en el darrer any (2013) de més de 10 a 1.

Aquest sense cap mena de dubte és un element que reforça alguns dels factors d'exclusió, ja que, com hem dit, no permet una situació estable.

Gràfic 14. Evolució del número de contractes amb lloc de treball a Torelló

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Pel que fa a la tipologia de contractes i tal com veiem a la Taula 20, els tipus de contractes més freqüents entre la població ocupada a Torelló al llarg de l'any 2013 han estat els contractes *per obra i servei*. Del total dels contractes temporals realitzats un 68,34% han estat d'obra i servei, i representen un 62,36% del total de contractes realitzats. En els anys anteriors també ha estat el contracte d'obra i servei el més utilitzat, més o menys en percentatges similars o fins i tot superiors.

L'altre contracte utilitzat tot i que en bastant menor mesura ha estat el d'*eventuals per circumstàncies de la producció*. Al llarg del 2013 a Torelló els contractes d'aquest tipus han representat el 25,97% dels contractes temporals i el 23,70% del total de la contractació laboral. La resta de tipologies de contractes temporals tenen una molt menor presència, llevat el d'*interinitat*, si en volem destacar algun.

Per contra, i pel que fa als contractes indefinits, els contractes *ordinaris per temps indefinits* han representat el 57,14% dels contractes laborals indefinits, però només el 5% del total de la contractació realitzada a Torelló el 2013. A destacar, també, els contractes i accions de *foment per la contractació indefinida* que suposen tan sols el 2,23% sobre el total de contractes fixes emesos, que representa el 0,20% del total de la contractació. Alhora que es registra un 40,18% de *canvis de contractes a indefinits*,

que representa el 3,51% dels contractes. A títol quasi anecdòtic esmentar que s'ha contractat una persona amb un contracte laboral *indefinit de minusvàlid*.

Taula 20. Tipus de contracte d'empreses amb seu a Torelló (2011-13)

Tipus de contracte	2011			2012			2013		
Indefinit	201	100,00%	8,70%	246	100,00%	11,22%	224	100,00%	8,75%
Convertits en indefinits	103	51,24%	4,46%	124	50,41%	5,65%	90	40,18%	3,51%
Foment de la contractació indefinida	14	6,97%	0,61%	13	5,28%	0,59%	5	2,23%	0,20%
Indefinit minusvàlids	0	0,00%	0,00%	1	0,41%	0,05%	1	0,45%	0,04%
Ordinari temps indefinit	84	41,79%	3,64%	108	43,90%	4,92%	128	57,14%	5,00%
Temporal	2109	100,00%	91,30%	1947	100,00%	88,78%	2337	100,00%	91,25%
Eventuals circumstàncies producció	487	23,09%	21,08%	506	25,99%	23,07%	607	25,97%	23,70%
Formació	12	0,57%	0,52%	11	0,56%	0,50%	18	0,77%	0,70%
Interinitat	115	5,45%	4,98%	101	5,19%	4,61%	92	3,94%	3,59%
Jubilació parcial	7	0,33%	0,30%	18	0,92%	0,82%	9	0,39%	0,35%
Obra o servei	1473	69,84%	63,77%	1294	66,46%	59,01%	1597	68,34%	62,36%
Pràctiques	4	0,19%	0,17%	0	0,00%	0,00%	6	0,26%	0,23%
Relleu	7	0,33%	0,30%	16	0,82%	0,73%	6	0,26%	0,23%
Temporals bonificats minusvàlids	4	0,19%	0,17%	1	0,05%	0,05%	2	0,09%	0,08%
Total general	2310	100,00%	100,00%	2193	100,00%	100,00%	2561	100,00%	100,00%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Torelló ha experimentat, en els darrers quatre anys, un **ràpid i elevat creixement de l'atur**. Aquest és més elevat que el registrat a la resta de la comarca i la demarcació Barcelona. Aquest afecta més a les dones, joves menors de 20 anys i persones de més de 50 anys i persones estrangeres, entre els què l'atur s'ha multiplicat per dos des del 2008.

Entre les persones immigrades l'atur va experimentar un creixement continuat des del 2007, amb un lleu retrocés al 2010 però que va tornar a repuntar al 2011.

La **precarietat laboral** s'afegeix a un mercat laboral ja reduït. Així, els contractes realitzats durant el 2013 han estat en el 91,3% dels casos de caràcter temporal, el que denota una elevada rotació i temporalitat. Només un 8,7% de les contractacions han estat indefinides. La població jove és un dels segments poblacionals que més està patint, no només els efectes de l'atur, sinó també de la temporalitat.

Cal dir però que segons els tècnics municipals, durant els primers mesos de 2014 sembla que el mercat de treball es comença a moure i a produir-se més ofertes laborals, encara que siguin de baixa qualitat.

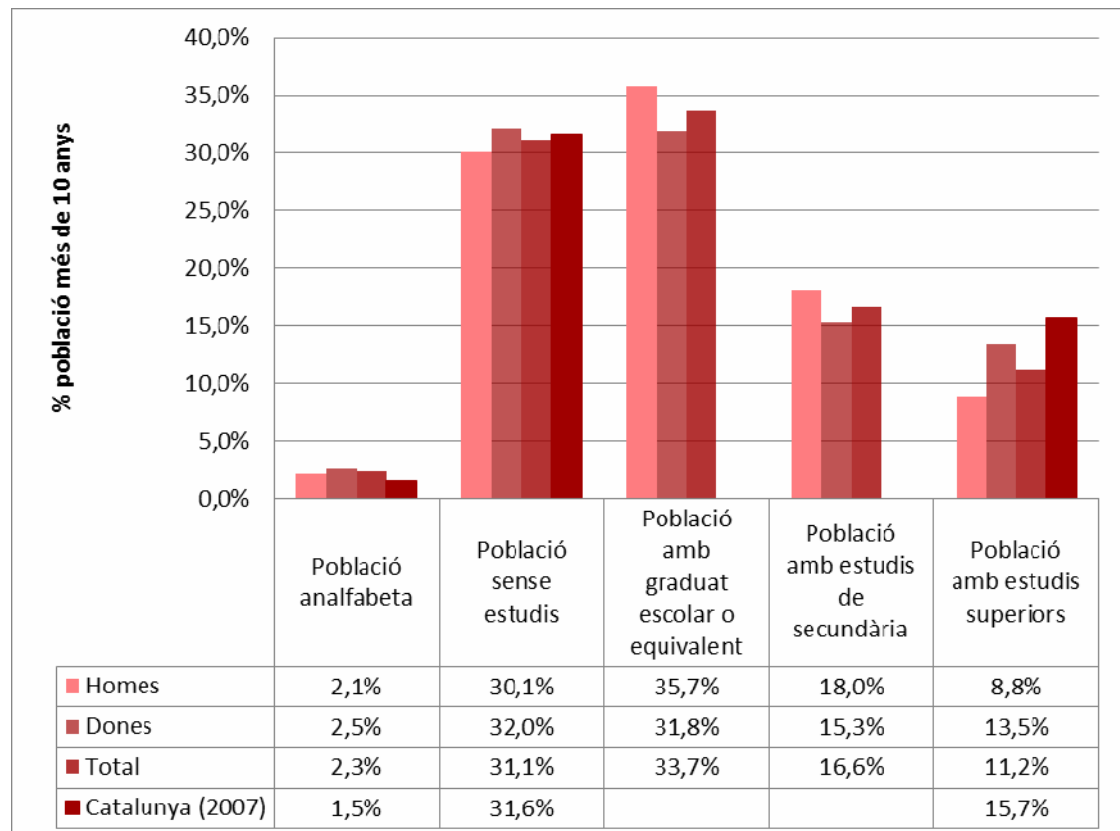
6.3. Educació i formació

6.3.1. Nivells d'instrucció.

De les dades disponibles destaca que el 33,4% de la població té un dèficit instructiu., és a dir o bé no saben llegir ni escriure o bé no han acabat els estudis primaris. Aquesta xifra és pràcticament igual a la dada que disposem de Catalunya corresponents a l'any 2007 i que situava el col·lectiu amb dèficit de formació en el 33,1% de la població. Podem destacar que el percentatge d'homes amb dèficit formatiu és sensiblement superior al de dones. És significatiu que més d'una tercera part de la població es troba en aquesta circumstància. Caldria, per fer una anàlisi més acurada una segmentació per edat i origen per tal de veure en quin percentatge les persones grans i les persones estrangeres són el contingent més important de persones no formades.

L'altra dada que podem comparar amb la resta de Catalunya és la de població amb estudis superiors, en aquest cas la població de Torelló amb aquest nivell d'estudis és un 4,5% inferior a la de Catalunya. De nou ens trobem que caldria segmentar per edat i origen per aproximar més l'anàlisi. En qualsevol cas és destacable que les dones universitàries són un 5,5% més que els homes.

Gràfic 15. Nivell d'instrucció de la població major de 10 anys de Torelló. 2013

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Padró Municipal d'habitants a 23/01/2014 i de l'IDESCAT. Del conjunt de Catalunya només s'han inclòs les dades equiparables.

Un dels elements que es destacaven en les sessions fetes amb els tècnics municipals és el fet que molta gent que realitza estudis superiors, i que per tant s'ha de desplaçar per estudiar molt sovint no tornen al municipi. Les ofertes laborals fins abans de la crisi tampoc requerien en la majoria dels casos estudis superiors i per tant el nivell educatiu al municipi se n'ha ressentit.

6.3.2. Escolarització

Torelló té 1.360 infants en edat de cursar l'escolarització obligatòria⁶ i 972 en edat de cursar educació infantil, que tot i no ser obligatòria l'Administració Pública competent té l'obligació d'oferir la possibilitat d'escolaritzar en aquestes edats. Això fa un total de 2.332 nois i noies amb dret a plaça escolar.

A la taula 21 podem observar les places escolars existents al municipi de Torelló i les xifres de la població potencial amb dret a escolarització. Segons aquestes dades el nombre de places autoritzades per al curs 2012-2013 va ser inferior a la població potencial de fer-hi us, amb un saldo negatiu de 155 places. És en el primer cicle d'educació infantil on es concentra el gruix del dèficit. En el segon cicle d'educació infantil i a primària aquest dèficit és quasi insignificant, mentre que en la ESO hi ha superàvit d'oferta.

Taula 21. Educació obligatòria. Alumnes per cursos. Centres de Torelló 2012/13

	1r cicle infantil			2n cicle infantil			Primària						ESO				TOTAL
	Menys d'1 any	1 any	2 anys	3 anys	4 anys	5 anys	Primer	Segon	Tercer	Quart	Cinquè	Sisè	Primer	Segon	Tercer	Quart	
Sector Públic	8	39	66	118	136	117	100	122	125	75	73	68	117	112	122	75	1473
Sector Privat Concertat*	-	8	19	51	49	44	45	49	48	42	44	43	65	65	64	68	704
Total	8	47	85	169	185	161	145	171	173	117	117	111	182	177	186	143	2177
Places disponibles		140		515								834			688		
Població potencial		450		522								841			519		2332

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Ensenyament. Servei d'Indicadors i Estadística. Estadística de l'Ensenyament.

⁶ Dades extretes del padró d'habitants 2013.

Tot i aquest dèficit de places escolars cal tenir present que no tots els infants s'escolaritzen en el mateix municipi on resideixen i a l'inrevés, no tots els infants que estan escolaritzats al municipi resideixen necessàriament en ell.

Una dada significativa pel que fa al nivell d'ocupació de les places la trobem en la Taula 22 on veiem la ràtio d'alumne per aula en el curs 2012/2013. Veiem que tant en la tipologia d'escola (pública o concertada) com en el cycle la mitjana és molt similar i amb un nivell molt adequat per a la qualitat de l'ensenyament

Taula 22. Mitjanes d'alumnes per aula. Curs 2012-13

	Infantil	Primària	ESO
Escoles Públiques	23,4	23,2	24,6
Escoles Concertades	23,2	23,5	26,6

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament.

A la taula 23 podem veure el nombre d'alumnes matriculats per als diferents cicles educatius i per titularitat dels centres. Així podem veure com el nombre d'infants, finalment matriculats al municipi, és igual al nombre de places disponibles.

També podem veure dades respecte a l'escolarització en l'ensenyament secundari post obligatori. Només de forma aproximada, la continuació de l'educació post obligatòria estaria al voltant del 46% del total de la població que està cursant el cycle obligatori ja que de 688 alumnes a la ESO només 318 continuarien algun ensenyament al municipi. D'aquests 318, 177 (55,6%) fan batxillerat és a dir un 25% dels que estudien ESO i la resta estudiarien Cicles Formatius. En aquest sentit també, tot i no disposar de dades o d'estudis al respecte, hi ha una part important dels joves del municipi que continuen la seva formació a altres poblacions, tant el batxillerat com sobretot la formació professional, on l'oferta a Torelló és molt limitada.

Taula 23. Total d'alumnes als centres de Torelló per cycle. Curs 2012/13

	1r cycle Infantil	2n cycle d'infantil	Primària	ESO	Batxillerat	CFGM	CFGS	POPI	Formació adults
Sector Públic	113	371	563	426	177	115	26	32	169
Sector Privat Concertat*	27	144	271	262	0	0	0	0	0
Total alumnes	140	515	834	688	177	115	26	32	169

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Ensenyament. Servei d'Indicadors i Estadística. Estadística de l'Ensenyament.

Tot seguit fem esment a dues taules que ens aporten informació sobre el nivell de presència de noies en els centres d'ensenyament de Torelló, que és significatiu sobretot en l'educació pots –obligatòria. També les dades d'alumnes aprovats al llarg dels estudis de l'ESO.

A destacar una dada pel que fa a presència femenina en la formació d'adults, així com una presència majoritària en el Batxillerat, i en canvi una molt baixa presència en la Formació Professional, degut a que els estudis que es porten a terme (sobretot relacionats amb informàtica) són seguits bàsicament per nois.

Taula 24. Percentatge d'alumnat femení als centres de Torelló. Curs 2012/13

ESO	Batxillerat	CFGM	CFGS	Formació d'adults
48,7%	52,0%	4,3%	7,7%	70,4%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Ensenyament. Servei d'Indicadors i Estadística. Estadística de l'Ensenyament.

Pel que fa a un possible indicador del fracàs escolar podem veure la Taula següent en la que s'explicita el grau d'aprovats en acabar els diferents cursos de la ESO. Podem veure que en acabar el 4rt d'ESO l'any 2013 més del 95% dels alumnes van aconseguir el Graduat en Educació Secundària, el que sembla indicar un bon nivell d'educació de la població. Tot i això, no es tenen dades del percentatge d'alumnes que es graduen en ESO del total que el comencen, i que podria mostrar el fracàs escolar real.

Taula 25. Alumnes aprovats a ESO. Curs 2012/13

Curs	Alumnes aprovats
1r ESO	93,2%
2n ESO	87,3%
3r ESO	83,6%
4t ESO (graduat)	95,8%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Ajuntament de Torelló

Finalment ens referim a la dada de l'absentisme escolar, tot i no ser significativa en termes absoluts, és un indicador prou rellevant en determinades situacions familiars i la seva persistència ens ha de fer posar instruments que evitin el perjudici dels infants.

Taula 26. Casos d'absentisme derivats per les escoles a Torelló. Any 2012.

Regular	5
Esporàdic	6
Crònic	3
Puntual	5
Total	19

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Memòria de Serveis Socials 2012.

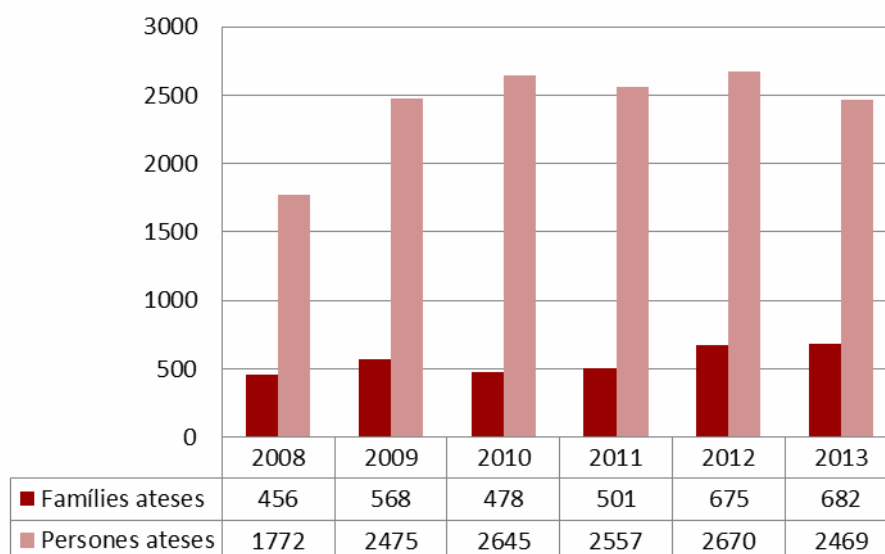
6.4. Acció social

Els Serveis Socials municipals, al 2013 varen treballar amb 682 famílies amb un total de 2.468 persones ateses, el que representa una mitjana de quasi 4 persones per família. Aquestes 2.468 persones són el 17,74% de la població de Torelló al 2013, un percentatge gens menyspreable que caldrà objectivar en base a la tipologia d'atenció que han rebut.

El nombre de famílies i persones ateses d'ençà l'any 2008 ha crescut tal com es pot veure en el gràfic 16. Pel que fa a les famílies hi ha hagut un creixement continuat que ha suposat un increment acumulat d'un 48% més de famílies entre l'any 2008 i el 2012, amb un descens significatiu entre l'any 2009 i 2010 que caldrà contrastar amb els Equips dels Serveis Socials Bàsics Municipals. En total l'any 2012 es van atendre 219 famílies més que el 2008.

Pel que fa al nombre de persones ateses el creixement també ha estat ininterromput entre els anys 2008 i 2012, baixant lleugerament el 2013. S'observa que l'any 2010 en que disminueix el nombre de famílies ateses, disminueix el nombre de persones, mentre que l'any següent en que augmenta el nombre de famílies ateses, disminueix el nombre de persones, fet que caldrà contrastar amb els Equips dels Serveis Socials Bàsics Municipals. En qualsevol cas pel que fa al nombre de persones ateses entre l'any 2008 i 2012 va créixer en quasi un 50% passant de 1.772 persones a 2.670.

Gràfic 16. Evolució del nombre de famílies i persones ateses pels Serveis Socials de Torelló. 2008-13

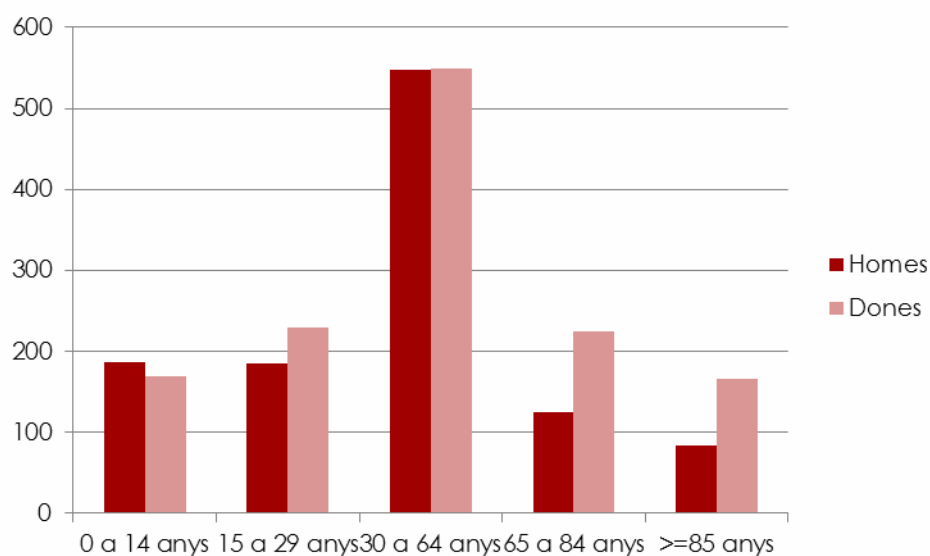

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Memòria de Serveis Socials de l'ajuntament de Torelló 2012 i dades 2014.

De les 2.469 persones ateses per Serveis Socials l'any 2013, 1.098 (45% del total de persones ateses) tenien entre 30 i 64 anys. Podem pensar, doncs, que llevat de persones soles, molts dels casos comporten atenció a menors, extrem que caldrà contrastar amb els Tècnics del Serveis Socials Bàsics Municipals. Cal assenyalar, per altra banda que en aquesta franja d'edat el nombre d'homes i de dones ateses ha estat pràcticament el mateix Els nens i nenes entre 0 i 14 anys atesos ha estat de 356 (14% del total de persones ateses) també amb una distribució pràcticament idèntica pel que fa a un i altre sexe. Pel que fa a la franja d'edat d'entre 15 i 29 anys podem dir que s'han atès 414 (17% del total de persones ateses) i amb un nombre una mica més elevat de dones ateses que d'homes.

Si ens fixem, però, en les franges d'edat de gent gran veiem com aquest equilibri entre homes i dones en els casos atesos es trenca. En la franja de 65 a 84 anys s'han atès l'any 2012 350 persones (14% del total de persones ateses) de les quals 225 és a dir el 64% de les persones d'aquesta franja d'edat han estat dones, mentre que només el 36% han estat homes. El mateix passa en la franja de persones majors de 85 anys amb una proporció semblant, de les 250 persones ateses (10% del total de persones ateses) 166 (66%) han estat dones i 84(34%) han estat homes.

Gràfic 17. Persones ateses el 2012 per Serveis socials segons edat i sexe.

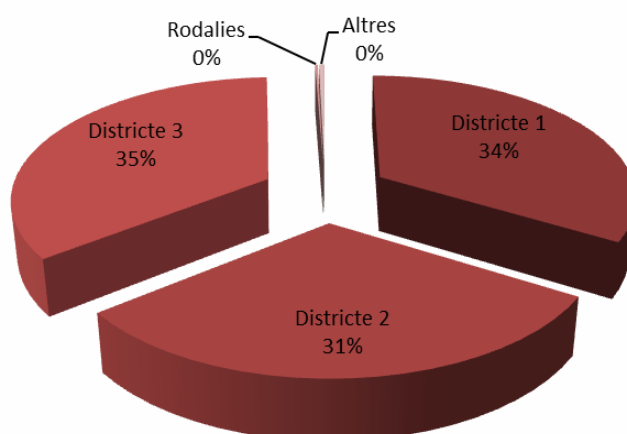

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Memòria de Serveis Socials de l'ajuntament de Torelló 2014.

L'atenció a la gent gran ve fortament determinada per la situació de dependència d'aquesta població. Les necessitats que generen són fonamentalment, per manca d'autonomia, materials i instrumentals. Més endavant podrem veure els serveis que reben i com hi ha factors com la soledat i altres elements relacionals, que agreugen aquestes situacions.

Al Gràfic 18 podem veure que les persones ateses pels Serveis Socials estan distribuïdes pràcticament de forma homogènia pels tres Districtes de la ciutat, essent pràcticament insignificant l'atenció feta a la resta del territori.

Gràfic 18. Persones ateses per Serveis Socials per districtes de Torelló. 2013

Font: Dades de de Serveis Socials de l'ajuntament de Torelló 2014.

Pel que fa a les principals problemàtiques detectades cal dir que només disposem de les dades agregades i no tenim la segmentació per edats, que ens aportaria molta informació respecte de les principals problemàtiques sobretot del col·lectiu de gent

gran. No s'hi esmenta cap cas relacionat amb Dependència, ja que hi ha un servei específic d'atenció ala Dependència. Per altra banda val a dir que dins de l'apartat Mancances Socials hi pot haver un seguit de problemàtiques diverses i complexes que caldrà contrastar amb l'Equip de Tècnics del Serveis Socials Bàsics Municipals.

Taula 27. Problemàtiques detectades dels casos atesos. 2013.

TIPUS	PERSONES	%
Habitatge	47	1,5%
Econòmiques	936	30,2%
Salut i drogodependències	52	1,7%
Laborals	367	11,8%
Discapacitats	290	9,3%
Aprenentatge	313	10,1%
Maltractaments familiars	3	0,1%
Mancances socials	1063	34,2%
Altres	33	1,1%
Total	3.104	100,0%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Memòria de Serveis Socials de l'ajuntament de Torelló 2014.

Pel que fa a l'**atenció a les persones** a la taula 27 podem veure com les causes més freqüents, llevat del calaix de sastre que significa l'apartat Mancances Socials, són les causes Econòmiques que representen el 30%. En menor grau es troben les Laborals i l'Aprenentatge amb un 12% i un 10% respectivament. Es relativament sorprenent que les problemàtiques d'Habitatge només representin un 1,5% dels casos. Finalment esmentar la poca incidència dels casos de maltractaments.

Hem separat, volgutament, aquelles situacions que tenen a veure amb temes socio-sanitaris atès que per les seves característiques cadascuna d'elles comporta una problemàtica determinada al darrera que ha de ser atesa amb recursos i serveis concrets i que esdevenen, per la seva incidència en la vida de les persones, factors determinants d'exclusió.

Pel que fa a problemàtiques vinculades a les discapacitats representen el 9% dels casos. Aquests, per la seva incidència en la vida de la persona que pateix la discapacitat com per la incidència en la família en funció del grau d'ela mateixa ha de ser considerat de cara a establir els recursos i serveis necessaris.

Finalment un esment especial a l'1,7% de casos relacionats amb la Salut i les Drogodependències, tot i que no tenen un pes específic pel que fa al nombre ens tornem a trobar davant problemàtiques que requereixen una especial atenció i uns serveis especialitzats.

El Servei d'orientació jurídica s'adreça a persones usuàries de serveis socials amb dificultats per fer front al cost del lloguer, préstecs hipotecaris, personals i problemes de família. Els temes principals temes que es tracten són; impagaments d'habitatge,

desnonaments, impagament de subministres i endeutament. Consisteix amb una orientació relativa a aspectes jurídics, així com s'informa de la possibilitat de recórrer als serveis de mediació o altres sistemes alternatius de resolució de conflictes. És gratuït. En la següent taula veiem com el servei ha augmentat considerablement els últims anys, passant d'atendre 117 persones el 2011 a 170 el 2013.

Taula 28. Persones ateses al Servei d'Orientació Jurídica

Municipi	Any 2011	Any 2012	Any 2013
Habitants de Torelló	119	119	143
Habitants de fora de Torelló*	29	29	27
Total persones ateses	117	148	170

* Aquest servei s'ofereix al municipi de Torelló i la seva àrea d'influència (Sobremunt, Sant Agustí de Lluçanès, Santa Maria de Besora, Sora, Santa Cecília de Voltregà, Orís, Alpens, Sant Boi de Lluçanès, Montesquiú, Sant Vicenç de Torelló, Sant Quirze de Besora, Sant Pere de Torelló, Masies de Voltregà, Sant Hipòlit de Voltregà i Manlleu)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Memòria de Serveis Socials de l'ajuntament de Torelló 2012 i 2014.

Pel què fa als temes amb més demandes el 2013 van ser les qüestions familiars (separacions , custodies...), seguides per temes d'habitatge i a més distància qüestions relacionades amb deutes i amb processos judicials:

Taula 29. Temes tractats al Servei d'Orientació Jurídica. Any 2013

Temes	Persones
Deutes	15
Familiars	69
Habitatges	59
Judicial	16
Laborals, pensions..	8
Estrangeria	3
Total	170

El Servei d'Ajuda a Domicili (SAD) Social és un servei per a tota la població, organitzat i gestionat des de l'Ajuntament, amb personal professional, que va orientat al manteniment de la persona o família dins del seu hàbitat, mitjançant una sèrie d'intervencions, concretades en la persona i en el seu entorn amb objectius preventius, assistencials i educatius.

El nombre de persones que ha rebut aquest servei l'any 2013 ha estat de 62 i més del 50% dels serveis l'han rebut persones entre 18 i 84 anys, per tant podem concloure que s'atén un gran ventall de casos socials, amb més del doble de dones ateses que no pas d'homes.

Taula 30. Persones ateses al Servei d'Ajuda a les famílies (SAD-social) per sexe i edat. Torelló 2013

Grups d'edats	Home	Dona	Total
de 0 a 17 anys	1	6	7
de 18 a 64 anys	5	15	20
de 65 a 84 anys	7	10	17
85 o més anys	7	11	18
Total	20	42	62

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Serveis Socials de l'ajuntament de Torelló 2014.

El SAD es concreta en un determinat nombre d'hores de nombre de persones professionals que ajuden les persones les situacions de persones grans, persones amb malalties físiques i/o psíquiques en situació de dependència o amb greus problemàtiques socials en les feines bàsiques d'higiene i cura de la llar. L'any 2012 es van prestar un total de 2.197 hores el que representa una mitjana de quasi 32 hores anuals per usuari. Val a dir que aquesta mitjana no aporta informació perquè molts casos són atesos de forma puntual i d'altres, sobretot els vinculats a la dependència, han de tenir serveis més permanents i freqüents. Com podem veure les 17 persones de més de 85 anys (25% d'usuaris del SAD) són les que han rebut més hores 808 (37% d'hores), amb una mitjana de 47,5 hores.

Taula 31. Hores realitzades pel SAD-social per grups d'edat (2012)

Grups d'edats	Hores
de 0 a 17 anys	204
de 18 a 64 anys	502
de 65 a 84 anys	683
85 o més anys	808
Total	2197

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Memòria de Serveis Socials de l'ajuntament de Torelló 2012.

Complementari al SAD l'Ajuntament de Torelló ofereix el Servei de Netejes de Xoc per a domicilis sense cap cost econòmic per a la persona usuària, llevat als estris i productes de neteja (escombres, draps, detergents....) que aniran a càrrec de les persones beneficiàries del servei. El màxim d'hores de realització del servei en un mateix domicili no podrà superar les 18 hores.

En total durant l'any 2012 s'han atès 50 persones, la majoria dones entre 65 i 84 anys.

Taula 32. Actuacions del servei de neteja de xoc. Torelló 2012

Grups d'edats	Home	Dona	Total
de 0 a 17 anys	0	0	0
de 18 a 64 anys	0	1	1
de 65 a 84 anys	3	28	31
85 o més anys	5	13	18
Total	8	42	50

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Memòria de Serveis Socials de l'ajuntament de Torelló 2012.

Una menció al Rebot Solidari (Banc d'aliments) que és un servei de voluntaris que fa distribució d'aliments amb l'objectiu de lluitar contra la pobresa i la fam d'un sector de la població que té recursos econòmics limitats i lluitar contra el malbaratament dels aliments, tot fomentant el treball solidari. El servei s'adreça a persones i famílies que disposen de recursos econòmics limitats, considerades en situació de pobresa extrema o en situació de vulnerabilitat social.

Val a dir que entre 2010 i 2013 ha augmentat més d'un 50% el nombre de persones receptores d'aquest servei que significa augmentar un 33% el nombre de famílies, el que ha representat més del doble de cistelles entregades.

Pel que fa a la tipologia de les llars ateses majoritàriament són llars nuclears amb fills a càrrec i amb una distribució força equilibrada per districtes, amb l'1 i el 3 una mica per sobre del 2.

Taula 33. Evolució d'usuaris del Rebot Solidari

Any	Persones	Famílies	Cistelles lliurades
2010	612	207	1.823
2011	817	248	2.874
2012	870	264	3.644
2013	938	281	3.747

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Memòria de Serveis Socials de l'ajuntament de Torelló 2014.

Taula 34. Tipologia de Persones Beneficiàries del Rebot Solidari. 2013

Usuaris	Persones	Nuclis Familiars
Extensa	37	10
Nuclears	696	167
Monoparentals	148	52
Unipersonals	48	48
Altres	9	4
TOTALS	938	281

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Memòria de Serveis Socials de l'ajuntament de Torelló 2014.

Taula 35. Residència de les Persones Beneficiaries per Districtes. 2013

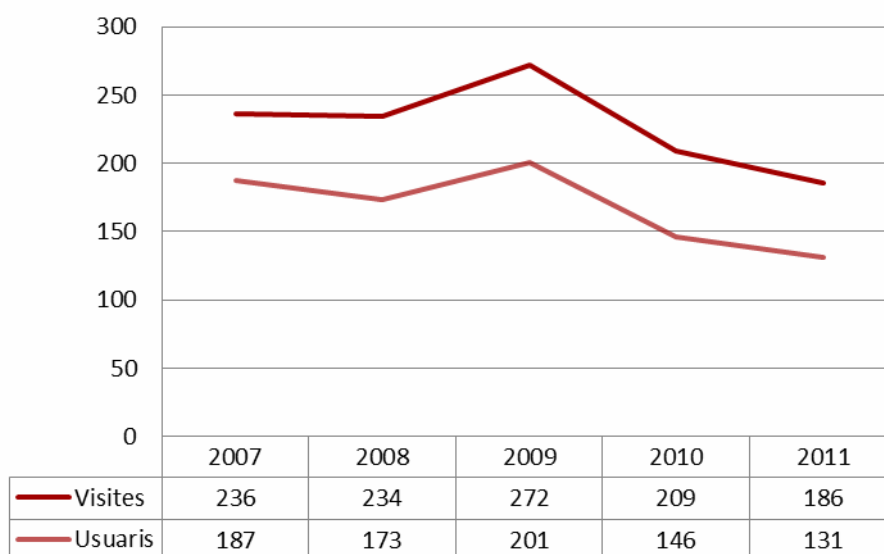
DISTRICTE	PERSONES	FAMÍLIES	CISTELLES REPARTIDES
Districte 1. Joanot Martorell	330	92	1389
Districte 2 Centre urbà	311	92	1131
Districte 3. Barri de Montserrat	256	82	1058
TOTAL TORELLÓ	897	266	3578

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Memòria de Serveis Socials de l'ajuntament de Torelló 2014.

6.5. Persones nouvingudes

Més enllà que les persones nouvingudes constin en els diferents serveis que hem analitzat, creiem significatiu analitzar les dades de la Oficina d'Informació als Immigrants que ens pot aportar informació sobre el grau de persistència de la immigració en el municipi. Cal dir però que a hores d'ara aquesta oficina ja no és operativa i per tant no es podrà fer un seguiment d'aquestes dades més enllà de 2012.

Evolució d'usuaris i visites al servei d'informació als immigrants (OFIM) a Torelló

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Memòria de Serveis Socials de l'ajuntament de Torelló 2012.

S'observa una clara disminució tant del nombre de visites com del nombre d'usuaris a la OFIM, fets que van correlacionats amb la disminució de la presència de persones nouvingudes i sobretot al fet que en els darrers anys s'ha aturat el flux d'immigració dels països del sud. El nombre de visites entre el 2009 i el 2011 ha disminuït en un 31,6% i el nombre d'usuaris en un 34,8%.

Pel que fa a la tipologia de consultes que ha rebut la OFIM al llarg de l'any 2011, majoritàriament han estat vinculades a les renovacions tant del permís de residència com del permís de treball, més del 60% de les consultes han fet referència a aquests temes. En menor mesura temes d'arrelament i amb molt menys pes: reagrupament,

targetes comunitàries, autoritzacions noves de residència i treball. Clarament podem veure que les persones nouvingudes s'han estabilitzat i demanen serveis

Taula 36. Tipologia de les Evolució d'usuaris i visites al servei d'informació als immigrants (OFIM) a Torelló

TEMES DE CONSULTES	CONSULTES	%
Renovació autorització residència	234	46,71%
Renovació autorització treball	70	13,97%
Arrelament social	52	10,38%
Reagrupament familiar	24	4,79%
Targetes comunitàries	23	4,59%
Autorització de residència	18	3,59%
Autorització treball residència	12	2,40%
Modificació autorització residència	11	2,20%
Altres	57	11,38%
Total	501	100,00%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Memòria de Serveis Socials de l'ajuntament de Torelló 2012.

Un indicador important per saber el grau d'integració de les persones nouvingudes és el nivell de coneixement de català, tot i que no és extrapolable a tota la població ens pot donar una informació aproximada que ens orienti en el sentit de conèixer el nivell d'arrelament. En aquests sentit val a dir que només un 20% de la població no l'entén i que més d'un 40% el parlen o el llegeixen i l'escriuen.

Taula 37. Coneixement del català dels usuaris de la OFIM a Torelló

CONEXIEMENT DEL CATALÀ	PERSONES	%
No l'entén	27	20,61%
Només l'entén	49	37,40%
El parla	26	19,85%
El llegeix, l'escriu	29	22,14%
TOTAL	131	100,00%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Memòria de Serveis Socials de l'ajuntament de Torelló 2012.

Finalment fem esment de dos indicadors que complementen aquest fet de l'arrelament de les persones nouvingudes, sempre fent referència a les persones que han utilitzat la OFIM el darrer any. D'una banda la seva situació legal i de l'altra la seva situació laboral. Pel que fa a la situació legal més del 80% estan en situació regular, mentre que més del 46% no treballen.

Taula 38. Situació legal dels usuaris de la OFIM a Torelló

SITUACIÓ LEGAL	PERSONES	%
Tenen autorització	107	81,68%
No tenen autorització	24	18,32%
TOTAL	131	100,00%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Memòria de Serveis Socials de l'ajuntament de Torelló 2012.

Taula 39. Situació laboral dels usuaris de la OFIM a Torelló

SITUACIÓ LABORAL	PERSONES	%
Treballen	47	35,88%
No treballen	61	46,56%
Ns/Nc	23	17,56%
TOTAL	131	100,00%

6.6. Dependència

El Servei d'atenció a la dependència atén a les persones que puguin tenir dubtes o consultes relacionades amb la gestió de la sol·licitud de reconeixement de la situació de dependència. Es facilita informació i es gestiona tot el procés per tenir dret a les prestacions de la llei de la dependència. Amb aquest servei les persones podran saber els requisits per poder accedir a la valoració de grau, termini, seguiment del seu expedient, informació sobre possibles ajudes i prestacions, pactar el PIA que s'ajusti més a les necessitats de la persona i els seus cuidadors. Es gestiona les incidències en el circuit de la dependència i n'assegura la correcció i resolució

Els casos de dependència tal com hem dit abans no consten en la relació de casos atesos a Serveis Socials perquè tenen un tractament específic mitjançant aquest servei.

Els casos presentats a la Taula 39, doncs, fan referència a casos d'atenció personal que estan valorats com a persones dependents i per tant entenem que són atesos amb els recursos i serveis derivats de la llei d'Atenció a l'Autonomia Personal. Concretament en aquesta Taula es fa esment dels tràmits que s'han atès en el servei d'atenció a la dependència de Torelló l'any 2012.

Es constata que dels 362 casos atesos 226 (el 62,4%) han estat dones i quasi la meitat 136 (el 37,6%) han estat homes. El tràmit més freqüent ha estat l'elaboració del PIA i si hi sumem les modificacions dels PIA ens trobem que els tràmits relacionats amb el PIA han estat de llarg (45% dels tràmits) els més demanats.

Taula 40. Tràmits realitzats pel servei d'atenció a la dependència. Torelló 2012

TIPUS	HOMES	DONES	TOTALS
Reconeixement de dependència	18	28	46
Revisió grau dependència	11	26	37
Modificació PIA	17	41	58
Modificació dades i/o sit. Dependència	32	33	65
PIA	38	68	106
Sad C. Comarcal	20	30	50
Total	136	226	362

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Memòria de Serveis Socials de l'ajuntament de Torelló 2012.

Pel que fa als serveis sol·licitats per les persones que ja tenen reconeguda la discapacitat podem veure en la Taula 40 les diferents demandes que es realitzen

Taula 41. Tràmits realitzats a persones amb discapacitat. Torelló 2012

TIPUS	HOMES	DONES	TOTALS
Ajudes tècniques	4	4	8
Reconeixement grau de discapacitat	18	23	41
Revisió grau discapacitat	9	7	16
Reclamació grau discapacitat		3	3
Targeta acreditativa discapacitat	7	10	17
Targeta d'aparcament provisional	17	24	41
Targeta d'aparcament individual	18	25	43
TOTAL	73	96	169

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Memòria de Serveis Socials de l'ajuntament de Torelló 2012.

El SAD és un servei que consisteix en el conjunt d'activitats que es realitzen bàsicament a la llar de la persona i/o família, dirigides a proporcionar atencions personals i suport a aquelles persones i famílies amb manca d'autonomia personal. La finalitat del servei es donar atenció global i personalitzada orientada a persones de la comarca d'Osona que tenen dificultats per a la realització de les activitats bàsiques de la vida quotidiana. S'adreça a totes les persones de la comarca d'Osona que tingui reconegut el grau de dependència.

A Torelló el 2013 hi havia 70 persones beneficiàries del SAD Comarcal el que representa un 0,5% del total de la població. Majoritàriament trobem els beneficiaris en la franja d'edat de persones més grans de 65 anys i les dones majors de 65 anys són el col·lectiu amb més presència en aquest servei.

Podem veure que el 2,9 % dels homes de més de 80 anys i el 3,1% de les dones de més de 80 anys tenen servei de SAD. El que representa el 3,0% de la població major de 80 anys de la població de Torelló

Taula 42. Persones ateses al SAD-dependència per sexe i edat. Torelló 2013

Grups d'edats	Home	Dona	Total
Menors 65 anys	2	5	7
de 65 anys a 80 anys	14	24	38
> 80 anys	9	16	25
Total	25	45	70

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Serveis Socials de l'ajuntament de Torelló 2014.

En relació a les hores de SAD segons el grau de dependència, veiem que les persones dependents de Grau III són les que en gaudeixen de més, fet lògic ja que són hores que permeten allargar al màxim l'estada de la persona en el domicili, mantenint la seva situació relacional.

Taula 43. Hores de SAD per grau de dependència. Torelló 2013

	GRAU I	GRAU II	GRAU III	TOTAL	MITJANA HORES
Hores	26,25	2204,05	3868	6217,15	88,81

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Serveis Socials de l'ajuntament de Torelló 2014.

Un dels serveis més utilitzats, sobretot en l'àmbit de la Gent Gran, és el servei de Teleassistència, ja que el 2013 l'utilitzaven 335 persones, és a dir un 2,4% de la població global.

D'entre els usuaris, 132 persones tenen més de 85 anys i representen el 39,4% de les persones que utilitzen el servei; 200 tenen entre 65 i 84 anys que són el 59,7% de persones amb Teleassistència. Creiem que és un alt nivell de cobertura, sobretot en el col·lectiu de persones grans.

Pel que fa a la tipologia de les llars que tenen el servei de Teleassistència, les llars unipersonals són les més nombroses.

També cal destacar que el col·lectiu que més utilitza aquest servei és el de les persones sense grau de dependència reconegut, atès, segurament que els persones dependents ja tenen altres serveis que els garanteixen la seguretat.

Destaquem que el districte amb més usuaris de Teleassistència és el Districte 3 ja que el 47% són d'aquest districte. Val la pena fer esment que de forma bastant majoritària les persones usuàries de Teleassistència són dones (77% del total de perceptors del servei).

Pel que fa a la distribució en els districtes cal destacar que en el Districte 3 el nombre de dones que reben el servei és molt majoritari. Caldrà contrastar la situació d'aquestes persones amb el Tècnics del Serveis Socials Bàsics Municipals

Taula 44. Persones amb servei de Teleassistència. Torelló 2013

Grups d'Edats	Homes	Dones	Total
de 18 a 64 anys	1	2	3
de 65 a 84 anys	29	171	200
85 o més anys	46	86	132
Total	76	259	335

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Serveis Socials de l'ajuntament de Torelló 2014.

Taula 45. Tipologia de la llar persones amb teleassistència

TIPOLOGIA DE LLAR	Homes	Dones	Total
Extensa	1	3	4
Monoparental	3	9	12
Nuclear	47	67	114
Unipersonal	25	180	205
Total	76	259	335

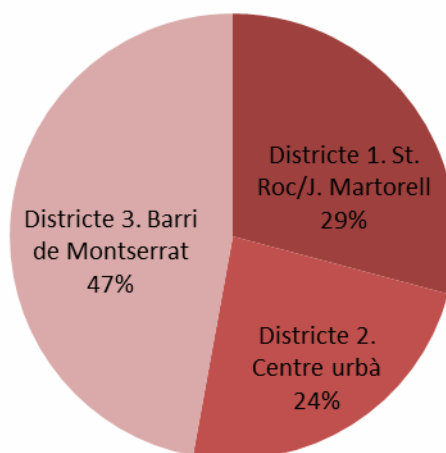
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Serveis Socials de l'ajuntament de Torelló 2014.

Taula 46. Situació en relació a la dependència de les persones amb teleassistència

Situació dependència	Homes	Dones	Total
Reconegut grau de dependència	26	64	90
No dependència	50	195	245
Total	76	259	335

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Memòria de Serveis Socials de l'ajuntament de Torelló 2014.

Gràfic 19. Usuaris del servei de teleassistència per districtes. Torelló 2012

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Memòria de Serveis Socials de l'ajuntament de Torelló 2012.

Les persones i famílies que necessiten ajudes tècniques per fer-los més fàcil el dia a dia de les persones en situació de dependència temporal o permanent i la tasca dels seus cuidadors i familiars, disposen d'un servei que assessora i orienta sobre l'ús i maneig de les ajudes tècniques i fa cessió temporal de tota mena d'aparells tècnics i ortopèdics per millorar l'autonomia de la persona atesa i/o la seva família.

En total han rebut aquest tipus d'ajuda 712 persones de les quals 46 (64,7%) són dones i 25 (35,3%) són homes. La franja d'edat amb més usuaris és la de 65 a 84 anys.

Taula 47. Usuaris del servei d'ajudes tècniques segons edat Torelló 2012

Edat	Usuaris
Menors de 18	1
De 18 a 64	11
De 65 a 84	31
Més de 85	28
Total usuaris	71

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Memòria de Serveis Socials de l'ajuntament de Torelló 2012.

Taula 48. Usuaris del servei d'ajudes tècniques segons sexe. Torelló 2012

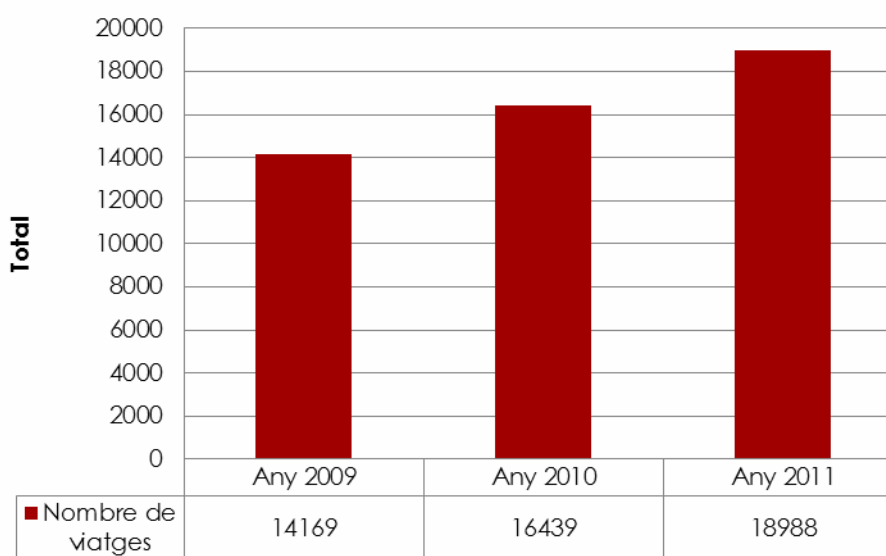
Edat/sexe	Usuaris
Total homes	25
Total dones	46
Total usuaris	71

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Memòria de Serveis Socials de l'ajuntament de Torelló 2012.

Un altre servei complementari de suport als serveis socials per a persones amb discapacitat, és la prestació d'un sistema de transport adaptat per tal de possibilitar el seu accés als serveis socials d'atenció especialitzada que afavoreixin la seva qualitat de vida. Les destinacions principals són el Centre de Dia, el CAP de salut i el casal de la gent gran. Aquest servei es presta en la modalitat de porta a porta i es concedeix en caràcter estrictament individual.

Podem veure que els viatges han augmentat en els darrers anys en un 55,25%. El perfil dels usuaris d'aquest servei és molt majoritàriament dones grans que viuen en llars unipersonals o nuclears i que tenen el grau de dependència reconegut.

Gràfic 20. Viatges realitzats amb el servei de transport adaptat. Torelló 2012

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Memòria de Serveis Socials de l'ajuntament de Torelló 2012.

Taula 49. Grups d'edats de les persones ateses

Grups d'edats	Homes	Dones	Total
de 18 a 64 anys	2	4	6
de 65 a 84 anys	19	34	53
85 o més anys	16	34	50
Total	37	72	109

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Memòria de Serveis Socials de l'ajuntament de Torelló 2012.

Taula 50. Tipologia de la llar de les persones ateses

Tipologia de la llar	Homes	Dones	Total
Unipersonal	12	35	47
Monoparental	2	13	15
Nuclear	23	24	47
Extensa	0	0	0
Total	37	72	109

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Memòria de Serveis Socials de l'ajuntament de Torelló 2012.

Taula 51. Situació de les persones en relació a la dependència

Situació de dependència	Homes	Dones	Total
Reconegut grau de dependència	22	43	65
No dependència	15	29	44
Total	37	72	109

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Memòria de Serveis Socials de l'ajuntament de Torelló 2012.

Un dels elements més destacables de l'anàlisi de les dades dels indicadors socials és que es produeix un deteriorament en el benestar de les persones. La pèrdua del lloc de treball, les dificultats per fer front a les necessitats bàsiques, la manca de recursos per fer front a l'habitatge, en definitiva les dificultats socioeconòmiques provoquen situacions a les que cal fer front per evitar un deteriorament de la vida de les famílies.

Així, caldria fer un seguiment sobre situacions de major conflictivitat familiar, desatenció envers els menors, dependència econòmica d'avis i parents,...

D'altra banda, els recursos públics destinats a donar suport a les famílies s'estan reduint, tot i que hi ha una major demanda de serveis i cert nivell de saturació d'algun serveis com el de serveis socials i els de salut.

És a dir, es detecten dificultats per donar resposta a les demandes de la població cada vegada més nombroses i complexes i amb uns recursos públics disponibles que no creixen al mateix ritme. En aquest sentit, es produeix un repensament del sentit de l'orientació per a donar resposta a les necessitats socials i reconduint el paradigma assistencialista a un més dirigit a l'acompanyament i orientat a incorporar a la població en la cerca de les pròpies solucions.

6.7. Discapacitat

A banda de les malalties estigmatitzades socialment que poden constituir un factor d'exclusió social, també s'ha tingut en compte la proporció de **persones amb alguna discapacitat reconeguda legalment**, entenent que són les discapacitats –en tant que alteracions físiques però també socials, les que poden comportar una situació de marginació i, aquesta desembocar en l'exclusió social de l'individu.

Taula 52. Comparativa de persones amb discapacitat

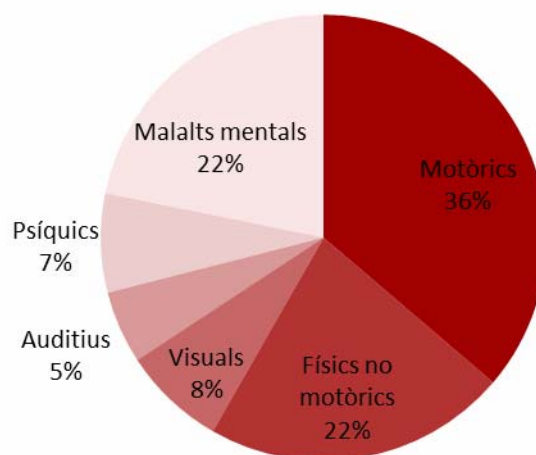
	Persones amb discapacitat (2012)	% de la població
Torelló	950	6,8%
Osona	8461	5,5%
Catalunya	490133	6,5%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT 2012.

Segons dades publicades a l'IDESCAT, l'any 2012 un **6,8%** de la població de Torelló tenia algun tipus de discapacitat reconeguda legalment. Aquest percentatge és similar a la proporció de persones amb discapacitat que hi ha a tota Catalunya (6,5%) i una mica superior al percentatge de persones amb discapacitat de la comarca d'Osona (5,5%).

Pel que fa a la tipologia de la discapacitat un 36% són discapacitats motòrics, un 22% tenen reconeguda la discapacitat física i també un 22% la tenen reconeguda per malaltia mental. El 8% són discapacitats visuals, el 7% són discapacitats psíquics i finalment el 8% són discapacitats visuals

Gràfic 21. Persones amb discapacitat segons tipologia. Torelló, 2012

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT 2012.

6.8. Habitatge

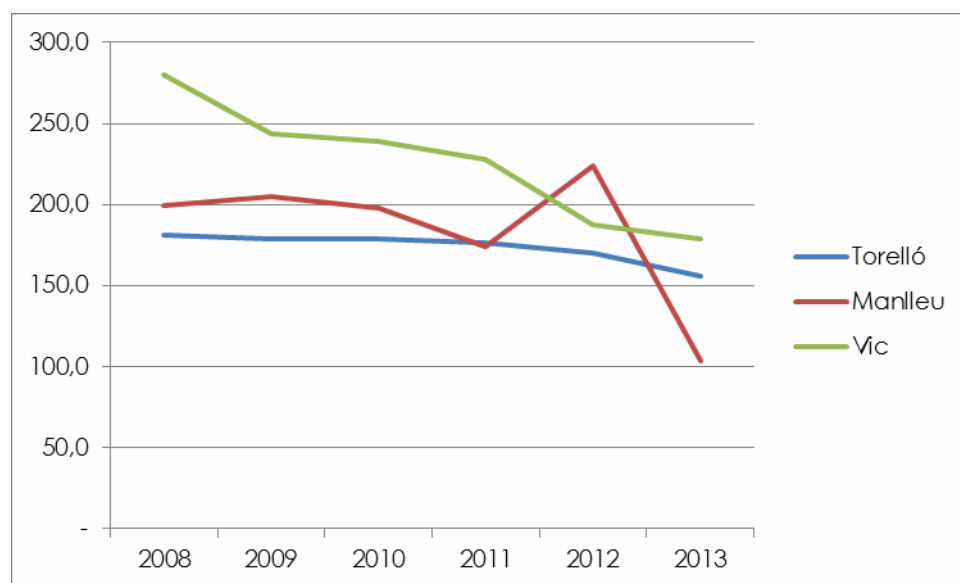
La disponibilitat d'un habitatge on poder viure és un aspecte essencial de la vida de les persones i les famílies. L'exclusió residencial té l'origen en el caràcter socialment selectiu i segregador dels mercats de sòl i d'habitatge, en un context que en els darrers anys ha provocat una forta demanda, acompanyada d'objectius únicament especulatiu i la manca de polítiques reguladores del foment de l'habitatge. Aquesta situació ha provocat cicles d'encariment per sobre de les taxes d'inflació. Tot això ha

comportat una crisi general d'accés a l'habitatge, impossibilitant a molts sectors de la societat l'accés al mercat immobiliari. Posteriorment, el context de crisi, i d'increment de l'atur, ha provocat que s'hagi produït un procés de manca de recursos per part de les famílies per fer front a les despeses derivades de les hipoteques, el que ha obert un altre escletxa de vulnerabilitat i exclusió.

Els preus de l'habitatge van experimentar un increment sostingut fins al 2006-07, moment en que la situació de crisi financera es va iniciar. Com podem observar al gràfic 24, des del 2008 i fins el 2012, els preus han baixat, en alguns casos de forma espectacular fins a situar-se al nivell d'abans de l'esclat de la bombolla immobiliària.

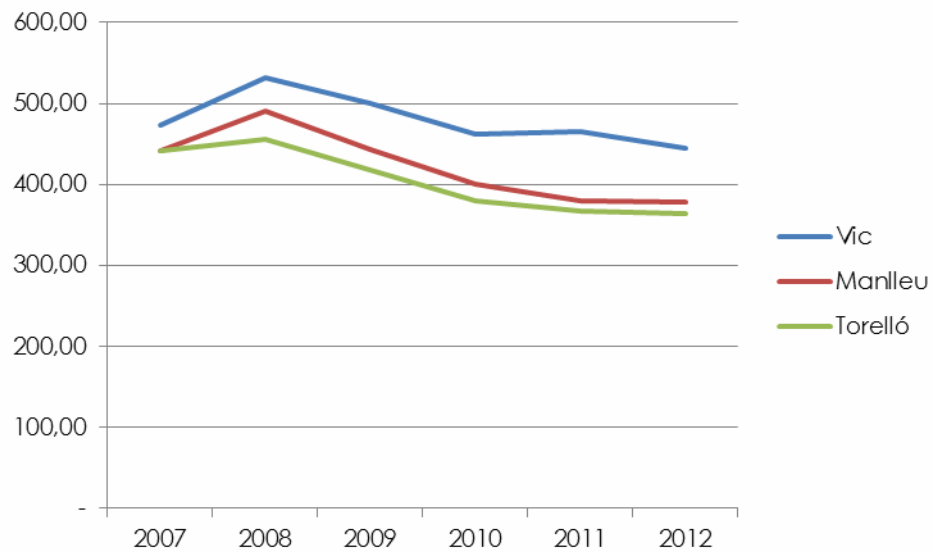
Gràfic 22. Evolució dels preus dels habitatges (euros/m2)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Territori i Sostenibilitat

Pel que fa als preus del lloguer, Torelló se situa per sota dels preus de mercat dels principals municipis de la comarca i el descens dels preus ha estat similar en tots els municipis.

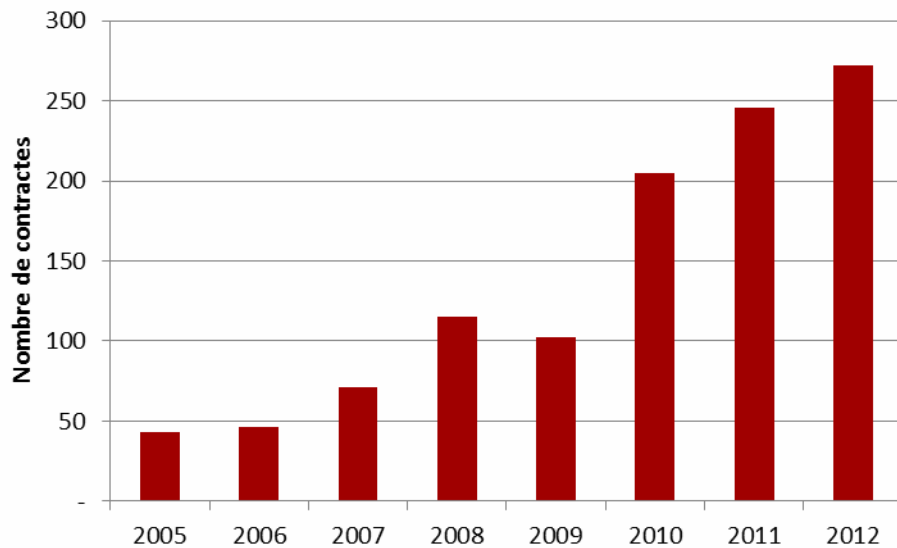
Gràfic 23. Evolució dels preus mitjà del lloguer dels habitatges

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Territori i Sostenibilitat

En relació al mercat de lloguer els contractes han crescut un 532% del 2005 fins al 2012, una tendència que s'observa per al conjunt de Catalunya. Amb un cert descens l'any 2009, s'ha mantingut en constant creixement fins el 2012.

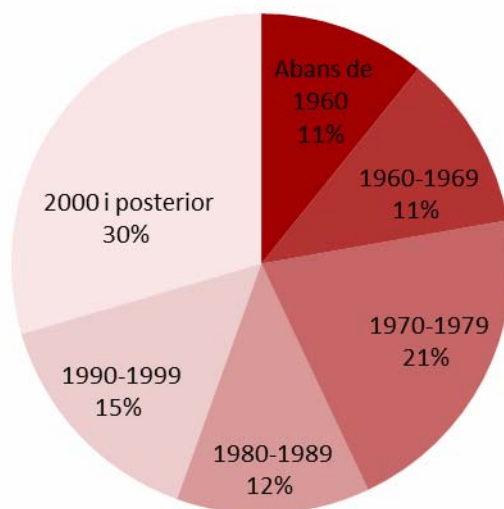
Gràfic 24. Evolució dels contractes de lloguer a Torelló

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Territori i Sostenibilitat

Una dada també rellevant és l'antiguitat del parc d'habitatges de Torelló, ja que ens pot informar sobre el potencial estat de molts habitatges i el seu manteniment. Només l'11% dels habitatges actuals és més antic del 1960 i més del 57% són habitatges construïts d'ençà 1980, per tant els més antics no tenen gaire més de 30 anys de vida.

Gràfic 25. Antiguitat del Parc d'Habitatge. Torelló 2012

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Programa HERMES. Diputació de Barcelona.

Tot i que s'ha produït un lleuger descens dels preus de l'habitatge la manca de recursos per part de les famílies genera una problemàtica de manteniment i accés al mateix. Així, s'observa com s'està donant el fenomen de que els fills hagin de tornar a viure amb els pares, i en alguns casos es produeixi sobre ocupació de l'habitatge. La sobre ocupació també s'observa en una major explotació dels habitatges amb persones rellogades, més habitual entre la població estrangera.

La situació econòmica de les famílies i la reducció dels recursos públics també genera una major degradació dels barris, de l'espai públic, dels edificis, per la manca de recursos familiars, i de la convivència, per l'increment de la tensió social amb major perill de fractura de la cohesió social.

La pèrdua de l'habitatge ha estat acompanyada de situacions de manca d'assessorament legal davant els desnonaments i per tant, d'indefensió. Això suposa un greu perill d'exclusió social sinó hi ha una xarxa familiar de recolzament i per tant, la frontera cap a la marginació social és torna molt prima.

En el present context de crisi, l'accés a l'habitatge s'ha desplaçat de la propietat cap al lloguer. En general s'ha produït una reducció dels preus dels habitatges tant de compra, com de lloguer.

6.9. Àmbit relacional

Tant la família com els vincles comunitaris exerceixen de suports per fer front a les situacions de risc i de vulnerabilitat. En aquest sentit, la manca de xarxes familiars i socials pot constituir en si mateixa un factor d'exclusió social.

El primer factor remet al deteriorament de les xarxes familiars, i al·ludeix a les conseqüències psicològiques i socials dels conflictes i a la violència familiar. S'entén que la importància de la família en termes d'exclusió social radica en la funció socialitzadora que exerceix, actuant tant en el sentit positiu com negatiu. En aquest sentit pot exercir de suport per contrarestar les desigualtats, però, d'altra banda, també pot actuar com un agent de bloqueig que indueixi a l'exclusió social, ja que el deteriorament de l'esfera més propera a l'individu pot ser el detonant de determinats processos d'exclusió social.

Els casos atesos per maltractament familiars representen el 0,1% de les causes ateses en l'àmbit d'adults i família, tot i que no disposem de dades que ens permetin saber si aquesta violència ha estat de gènere i si tots els casos registrats han passat per serveis socials.

Pel que fa a la cohesió social val a dir que les entitats han tingut i tenen un important paper en la gestió d'activitats orientades a la cohesió (activitats per joves, esportives, de lleure). En el Mapa d'Actors segur que queden reflectides totes les activitats associatives que comporten valor afegit en la cohesió social.

Moltes d'aquestes activitats són finançades per les mateixes famílies. En l'actual context de crisi econòmica es produeix una reducció dels recursos de les famílies i s'observa com, en alguns casos, les famílies deixen de realitzar aquestes activitats per no poder assumir el seu cost. Així, els infants i joves perden la possibilitat d'accedir a aquest recurs social, al temps que s'afebleix la xarxa social construïda a partir de les entitats per la manca de recursos, i que abans es produïa des de les famílies que realitzaven les activitats.

Cal doncs recuperar les entitats de base associativa, l'apoderament de la societat civil i la resituació del moment associatiu per tal de generar noves formes d'atendre a la ciutadania i les necessitats socials i treballar a favor de la cohesió social..

7. PRINCIPALS PERFILS D'EXCLUSIÓ

La present diagnosi ens permet aproximar-nos als principals perfils de persones i segments de població de Torelló que es troben en situació de vulnerabilitat social i per tant, en risc d'exclusió social.

En aquest capítol es presenten els que creiem es configuren com a principals perfils de persones en risc d'exclusió. Són persones que per la seva situació social o econòmica es troben amb vulnerabilitats que poden derivar, o ja trobar-se, en franca exclusió social. Per tant, tenint en compte els perfils i la seva significació respecte del conjunt de la població del municipi, es pot orientar el Pla d'Inclusió i enfortir els processos que permeten que les persones mantinguin les seves connexions amb el sistema i evitar, d'aquesta manera, l'exclusió social.

Des d'una perspectiva demogràfica Torelló és una població amb una tendència moderada a l'envelliment, que segueix el perfil de les societats occidentals desenvolupades. L'edat mitja és de 42 anys i és una mica superior a la de la Demarcació de Barcelona i a la de Catalunya. Així tot i que presenta un índex d'envelliment més alt que el de la comarca, és més baix que el de la demarcació de Barcelona i el de Catalunya. Aquesta tendència pot comportar una inversió de la piràmide d'edat en un termini de 20 a 30 anys, tenint en compte que les persones que en aquests moments tenen entre 30 i 60 anys entraran en el contingent de persones inactives i d'edats més avançades en aquest període. Per altra banda, la població jove i infantil, que suposa un contingent reduït se situarà en edat adulta i en edat de reproducció, tot i que al ser menys efectius que els seus antecessors, es mantindrà un estretament de la piràmide d'edats en les seves capes centrals. Malgrat tot aquestes projeccions poden variar per múltiples factors i caldrà tenir-los en compte en el futur (fet migratori, desenvolupament econòmic, moviments demogràfics interns,...)

La **població major de 65 anys representa** al 2012 el 17,2% de la població i té potencialment, major risc d'exclusió social, per vèries qüestions:

- a. Per una banda, és una població amb un **major deteriorament de l'estat de salut** com a conseqüència de l'edat i per tant, més demandant de serveis sanitaris. Aquesta situació es veu accentuada entre la població de més de 85 anys, amb un contingent de 379 persones, que representa gairebé el 15,87% de la població de més de 65 anys i el 2,7% de la població total.
- b. L'arribada a edats cada cop més avançades, per l'increment de l'esperança de vida, genera **més situacions de dependència**, tot i que cada cop més les persones arriben a edats més avançades amb millor qualitat de vida. Per tant, hi haurà un increment de les necessitats derivades de la manca d'autonomia.

- c. En molts casos els **habitatges no estan adaptats a les necessitats de major dependència de la població gran** i no es tenen els recursos per adaptar-los.
- d. D'altra banda, l'increment de la dependència genera una **major càrrega cap a les dones** que són les tradicionalment tenen el rol de cura de la família.
- e. Entre el segment de persones grans s'observen diferents fenòmens vinculats amb les relacions familiars:
- Una part d'aquest segment de població es troba en situació de solitud i sense recursos familiars i per tant, ha d'afrontar una situació de creixent dependència personal amb menor xarxa familiar de suport.
  - La crisi econòmica està generant que els fills tornin a viure a casa dels pares. Així, aquests esdevenen sostenidors de les famílies dels fills i filles. Situació que també genera un increment dels casos de conflicte. En un municipi petit com Torelló segurament aquest element té menys persistència que en un entorn metropolità. Però no es pot descartar com a factor de risc.
- f. La reducció dels recursos econòmics donat que les pensions són més reduïdes que les rendes derivades del treball. A això, cal sumar la menor disposició de recursos econòmics del col·lectiu femení com a conseqüència d'haver definit trajectòries laborals més fragmentades, d'entrades i sortides del mercat laboral i la menor taxa d'activitat que els seus homòlegs masculins. En la indústria tèxtil això era un fet contrastat.

Per altra banda, però, la població de Torelló ha estat rejuvenida parcialment per l'arribada de població immigrada en edat reproductiva. Tot i així, s'observa una tendència a la disminució de la població estrangera des del 2009.

La població de Torelló ha vist reduir-se la seva Renda familiar disponible bruta (RFDB) en els darrers dos anys.. Per tant, hi ha un empobriment mitjà de la població del municipi.

L'empobriment de la població es fa palès, en part, per un increment de les (Rendes Mínimes d'Inserció) RMI que es tramiten des de Serveis Socials de l'Ajuntament i que afecta especialment famílies monoparentals o unipersonals i per tant segurament dones amb càrregues familiars Si a la població beneficiària de RMI li sumem aquella que rep altres tipus de prestacions que tenen com a objectiu complementar o aportar algun tipus d'ingrés a població amb molt baixos recursos o sense accés a recursos econòmics, es calcula que hi hauria, aproximadament, 295 persones, un 2,1%, de la població de Torelló que seria beneficiària d'algun tipus de prestació o pensió no contributiva, complement de viduïtat o RMI. Cal tenir en compte a més a més, que tot i que són persones les que reben aquestes prestacions, sovint hi ha famílies senceres que en depenen i per tant, la població beneficiària seria més gran.

La població amb pocs recursos també rep altres ajudes per part de l'Ajuntament de Torelló, com són les beques de menjador, per llibres i per les colònies infantils... que tot i que no es coneix el nombre de persones que els van rebre signifiquen sense cap mena de dubte una **major dependència de la població als ajuts socials**.

A Torelló hi ha 1.281 persones en situació d'atur, 754 persones més que al 2005. El període de major creixement de l'atur es va produir entre el 2007 i el 2010 el que ens indica que hi ha un contingent important de persones que pateixen una situació d'atur de llarga durada. L'atur de llarga durada suposa un element de risc social important donat que les persones que el pateixen acaben esgotant la prestació d'atur, i tot i que hi ha un període de subsidi, aquest és reduït i també té un termini de finalització. És especialment important considerar el perfil de la població que està patint major taxa d'atur, i per tant amb una major vulnerabilitat social i són:

- a. Persones menors de 20 anys i majors de 50 anys. La població major de 50 anys presenta serioses dificultats per inserir-se laboralment i en molts casos acaben esdevenint aturats de llarga durada. Entre les persones joves, tot i que l'atur és alarmant, les possibilitats d'inserció posterior són més, tot i que aquestes persones acaben dibuixant trajectòries laborals força fragmentades.
- b. L'atur té una major incidència relativa, i ha crescut més, entre les persones estrangeres. Aquestes persones són especialment vulnerables per varis motius: per una banda, sovint són persones amb càrregues familiars i per tant, està en risc social tota la família; per una altra, són persones sense xarxa familiar extensa de sosteniment, i també sense una xarxa social extensa que li permeti tenir un major accés a la informació social i els recursos laborals per a possibles ocupacions i per últim, no gaudeixen de drets de ciutadania (dret a vot) i per tant, no poden influir en les decisions polítiques dels responsables polítics.

La incidència de l'atur està generant **una problemàtica social i de salut que es tradueix en:**

- a. Increment de l'economia submergida amb el conseqüent abús de l'ocupador respecte de la persona ocupada i la pèrdua d'aquest últim de drets socials.
- b. Increment de les activitats marginals, especialment entre el jovent.
- c. Deteriorament de les relacions familiars i socials.
- d. Increment de les problemàtiques psicològiques i les malalties mentals.
- e. Increment dels problemes personals relacionats amb l'autoestima, les toxicomanies, etc.

La **contractació laboral registrada al municipi** és eminentment temporal, més del 90% dels contractes són temporals Aquesta situació genera incertesa, com ja havíem comentat més amunt, trajectòries laborals fragmentades i denota un elevat nivell de rotació de les empreses. Per tant, tot i que l'ocupació és un factor d'inclusió social, la

precarietat (en quant a tipus i durada de la contractació, salaris, etc.) i segmentació del mercat de treball fa que també persones que estan treballant puguin trobar-se en una situació de vulnerabilitat social.

La majoria de la població de Torelló té un nivell d'instrucció elemental, el 67% de la població major de 10 anys ha assolit estudis obligatoris o superiors. Aquest aspecte és important si considerem que la majoria de la població en situació d'atur té un perfil de baix nivell d'instrucció, així, ens trobem amb una població amb baix nivell de qualificació i tanmateix, amb majors dificultats per inserir-se en el mercat de treball. D'altra banda, del total de la població escolaritzada un 13,85% està realitzant estudis post obligatoris al municipi, ja siguin cicles formatius o batxillerat. Per tant, aquesta dada ens confirma un perfil de població amb un baix nivell d'instrucció i de baixa qualificació professional, que es reproduïx entre les generacions joves. Per contra els nois i noies que segueixen l'escolarització tenen un relatiu èxit ja que el percentatge d'aprobat dels alumnes l'ESO és similar i fins i tot superior a la mitjana catalana. Per altra banda a destacar que hi ha 169 persones en la formació d'adults.

Un altre segment de població en situació de vulnerabilitat social són **els infants i menors de 14 anys**. Així, Serveis Socials de l'Ajuntament de Torelló va treballar sobre 299 casos de menors, el que ens permet fer l'estimació que 13% dels infants estan en risc social. Les principals problemàtiques observades entre la població infantil són:

- Deteriorament de les relacions familiars amb violència domèstica.
- Manca de límits, normes i hàbits entre els infants que s'agreuja en l'adolescència.
- Increment de l'abandonament escolar.
- Negligència cap als menors.

En relació a l'àmbit de la salut, trobem alguns aspectes a destacar:

- **Les persones amb algun tipus de discapacitat** també esdevé població en situació de vulnerabilitat social, així trobem com 950 persones, el 6,8% de la població de Torelló, té algun tipus de discapacitat.
- D'aquests persones un 22% tenen problemàtiques de salut mental i un 58% són discapacitats físics o motòrics i un 7% són discapacitats psíquics.

L'accés a l'habitatge esdevé un factor de vulnerabilitat i va associat a la manca de recursos econòmics. En aquest sentit **les actuacions de Serveis Socials relacionades amb l'habitatge** al 2012 van significar el 22% del total dels ajuts d'urgència social.

Es produeix un **desplaçament de l'opció de compra d'habitatge cap a l'opció de lloguer**, tot i que s'ha produït una reducció dels preus dels habitatges tant de compra, que al 2010 se situen en com estaven al 2005, com de lloguer, que al 2010 registra una baixada dels preus fins a situar-se a com estaven al 2008. En aquest sentit, l'increment de l'atur i la seva llarga durada fa que moltes famílies s'hagin vist

impossibilitades a complir amb les seves obligacions hipotecàries i es trobin en situació de risc i perill de pèrdua de l'habitatge habitual. Les dificultats envers el manteniment de l'habitatge està generant problemàtiques socials relacionades amb:

- La sobre ocupació dels habitatges amb major tensió i conflicte familiar.
- Major explotació dels habitatges amb persones rellogades, més habitual entre persones estrangeres.
- Degradació de l'espai públic, els edificis i problemàtiques derivades de la convivència.
- Manca d'assessorament legal davant dels desnonaments.
- Marginació social.

Es redueix la capacitat de suport de les xarxes familiars. Les noves formes familiars en creixement, en que molts nuclis familiars són monoparentals, especialment, encapçalades per una dona sola, tot i que també n'hi ha encapçalades per un home sol, fa que els suports familiars es redueixin. També famílies, on tots els membres adults perden l'ocupació es veu reduïda la capacitat de suport intrafamiliar, però també interfamiliar, quan sovint, persones que reben pensions de jubilació, han de fer front al sosteniment de diversos nuclis familiars, de fills i filles on tots els membres o bona part, estan a l'atur. Per tant, ens trobem amb segments de població que en anys de bonança difícilment estaven en perill d'exclusió i ara esdevenen població socialment vulnerable i amb una menor xarxa familiar de suport i on aquesta, a més a més, es troba una situació de feblesa.

8. ELEMENTS MÉS REMARCABLES EN RELACIÓ ALS FACTORS D'EXCLUSIÓ

Aquest quadre que es presenta tot seguit vol recollir de forma sistemàtica i abreujada els elements més significatius pel que fa als factors d'exclusió social que s'han descrit per Torelló, incorporant tant els elements de la diagnosi com els que s'han aportat en les sessions de contrast i que s'han recollit en forma de DAFO (veure annex).

S'assenyalen amb diferents tipografies els elements que poden representar *fortaleses i oportunitats* o **debilitats i amenaces**, intentant seguir, en certa manera l'esquema de l'anàlisi DAFO.

Factors d'exclusió	Elements més destacats
Recursos econòmics	<ul style="list-style-type: none"> • Empobriment mitjà de la població a nivells de renda del 2006. • Increment de les sol·licituds de Rendes Mínimes d'Inserció (RMI). • Major incidència dels casos de marginació social i en situació d'exclusió social. • Increment de la pressió sobre els recursos públics. • <i>No hi ha hagut retallades a nivell municipal per ajuts d'urgència social</i> • <i>S'ha generat més capacitat de resposta per part de la població i s'han posat en marxa nous serveis (reciclatge de llibres, menjador,...) adaptats a la realitat</i> • <i>Han aparegut nous recursos (banc d'aliments) que han facilitat destinar recursos a d'altres necessitats</i> • <i>S'han posat en marxa projectes de dinamització econòmica sobretot vinculats al comerç local.</i>

Ocupació

- Increment de l'atur i en especial el de llarga durada.
- No hi ha hagut cap sector productiu que hagi vist en el municipi una oportunitat.
- Major incidència de l'atur en majors de 50 anys, joves i persones immigrades.
- La nova contractació laboral és fonamentalment temporal. Increment de la precarietat laboral.
- La majoria de la població aturada té un baix nivell formatiu i per tant, de qualificació professional. Cal fer un esforç per adaptar ofertes a demanda.
- Cal canviar les maneres com es porta a terme la inserció mitjançant els dispositius ja que s'han d'adaptar més a la realitat del mercat laboral
- Hi ha hagut retallades a totes les administracions que afecten a l'hora de subvencionar projectes socials, ocupacionals, educatius, d'habitatge... Perjudica la política activa davant. la prestació (política de curt termini).
- Falta d'adaptació del sistema de protecció públic (subsidis, rmi,...) a les ofertes del mercat de treball (la resposta del sistema és massa lenta per feines que sovint són de curta durada).La gent no agafa la feina perquè té por de no poder retornar al subsidi sense dificultat i això aboca a l'economia submergida.
- *Es percep un creixement en les ofertes laborals*
- *El treball irregular i les xarxes familiars de proximitat han garantit ingressos per a la subsistència*
- *Tot i que hi ha hagut pocs recursos per al foment de l'ocupació han estat una bona inversió ja que tendeixen a canviar subsidis per activitat productiva i posa en valor les capacitats de i les competències de la persona.*
- *S'han posat en marxa iniciatives per a l'ocupació (tant per joves com per a adults) que poden ser la base d'iniciatives d'èxit.*

Factors d'exclusió	Elements més remarcables
Educació/formació	<ul style="list-style-type: none"> • Nivell formatiu elemental de la majoria de la població i per tant, baixa qualificació. • Percentatge baix de població cursant estudis secundaris postobligatoris al municipi. • La marxa del municipi de la mà d'obra més formada. A més, molts estudien a fora i ja no tornen. • Manquen recursos de formació, sobretot per a col·lectius amb dificultats. • S'han perdut tutories i aules de reforç. • En l'educació d'adults fractura entre educació primària i educació secundària. • <i>Increment del nivell formatiu de la població femenina en els darrers 10 anys, especialment pel que fa a l'assoliment d'estudis superiors, en un nivell molt més gran que la població masculina.</i> • <i>La mitjana d'alumnes per aula és correspon a les ràtios previstes per llei, tot i que en els últims anys han augmentat fins a nivells similars a les de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.</i> • <i>S'ha reforçat el treball en xarxa entre diferents àrees municipals en diferents àmbits.</i> • <i>La població de dones que demanden formació i alfabetització ha augmenta</i>
Salut	<ul style="list-style-type: none"> • Un 6,8% de la població té algun tipus de discapacitat reconeguda • Augment les persones amb dependència • Major incidència dels trastorns mentals associats a les problemàtiques socials. • <i>El percentatge de persones usuàries del SAD de 80 anys i més representa el 3% de la població d'aquestes edats, bàsicament dones.</i> • <i>La xarxa de recursos de salut s'ha mantingut malgrat les retallades com un element de cohesió social.</i>

Factors d'exclusió

Elements més remarcables

Habitatge

- **Habitatges poc adaptats a les necessitats de dependència de la població gran.**
- **Increment de les dificultats de les famílies per mantenir el seu habitatge i els subministraments per la manca de recursos econòmics.**
- **Increment de les necessitats d'assessorament legal de la població davant de desnonaments.**
- **Aparició de la pobresa energètica**
- *Increment dels contractes de lloguer enfront dels de compra.*
- *Reducció del preu de l'habitatge i disponibilitat d'habitatge privat Mobilitat entre habitatges a la recerca d'un habitatge més assequible. Baixada dels preus de lloguer.*
- *Possible rehabilitació d'habitatges a través del Pla de Barris.*
- *Nous ajuts de lloguers i lloguers més econòmics.*
- *Consciència de necessitat d'una gestió austera de les despeses dedicades a l'habitatge.*
- *El servei de mediació d'habitatge del Consell Comarcal està funcionant i evitant desnonaments.*

Factors d'exclusió

Elements més remarcables

Relacional

- **Es redueix la capacitat de suport de les xarxes familiars.**
- **Manca de participació en activitats socials per no tenir recursos**
- **Nous segments de població en perill d'exclusió**
- **Irregularitat sobrevinguda de molt immigrants a qui no s'ha renovat els papers. S'ha endurit els requisits per renovar permisos de residència**
- **El número d'habitants del municipi (14.000) fa que no sigui prou gran per tenir serveis propis i haver de dependre d'administracions supramunicipals, sense poder fer una política pròpia.**
- **Les necessitats familiars obliguen a moltes persones del col·lectiu "gent gra activa" a dedicar-se a cuidar nets.**
- Les dones de 50 anys no poden cuidar els pares perquè han de treballar
- *Hi ha molt voluntariat al municipi.*
- *El treball en xarxa dels diferents departaments de l'ajuntament*
- *Malgrat la crisi, les persones no han deixat de participar.*
- *Es recupera fins a nivells d'abans de la crisi la participació en les activitat de vacances.*
- *Les xarxes familiars han esdevingut claus en evitar una major incidència de la crisi en les famílies.*

ANNEX 1

MAPA DE VULNERABILITAT. ELEMENTS DAFO.

Informació recollida a les sessions amb els treballadors municipals i entitats del municipi.

FORTALESES	DEBILITATS
<ul style="list-style-type: none"> 1.- Hi ha molt voluntariat al municipi. 2.- El treball en xarxa dels diferents departaments de l'ajuntament 3.- Nous ajuts de lloguers i lloguers més econòmics 4.- El servei de mediació d'habitatge del Consell Comarcal està funcionant i evitant desnonaments. 5.- No hi ha hagut retallades a nivell municipal per ajuts d'urgència social.	<ul style="list-style-type: none"> 1.- Precarietat en els contractes de treball i en la temporalitat 2.- Falta d'adaptació del sistema públic al treball (burocràcia massa lenta per feina sovint molt curtes). Això aboca a economia submergida. 3.- Hi ha hagut retallades a totes les administracions que afecten a l'hora de subvencionar projectes socials, ocupacionals, educatius, d'habitatge... Perjudica la política activa davant. la prestació (política de curt termini).
OPORTUNITATS	AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> 1.- Es percep un creixement en les ofertes laborals, que el mercat es comença a moure. 2.- Possible rehabilitació d'habitatges a través del Pla de Barris.	<ul style="list-style-type: none"> 1.- La marxa del municipi de la mà d'obra més formada. A més, molts estudien a fora i ja no tornen. 2.- Manquen recursos de formació, sobretot per a col·lectius amb dificultats. 3.- Persones amb baixa formació que queden fora del sistema. 4.- Irregularitat sobrevinguda de molt immigrants a qui no s'ha renovat els papers. S'ha endurit els requisits per renovar permisos de residència 5.- El número d'habitants del municipi (14.000) fa que no sigui prou gran per tenir serveis propis i haver de dependre d'administracions supramunicipals, sense poder fer una política pròpia. 6.- El voluntariat tendeix a disminuir.

ANNEX 2

RELACIÓ DE PROFESSIONALS I MEMBRES D'ENTITATS QUE HAN PARTICIPAT EN EL PROCÉS DE DIAGNOSI

Membres de la Comissió Tècnica del PLINCS

Joan Cabau	Escola d'adults
Anna Rufí	Consell Comarcal
Fina Collell	EAP
Natalia Pérez	ConSORCI de la Vall del Ges Orís i Bisaura
Maria Villegas	Regidoria de Joventut-Infància, Politiques d'Igualtat
Marta Carcasona	Oficina d'Habitatge
Carme Aligué	Regidoria d'ocupació
Joan Dot	Regidoria d'ensenyament
Anna Manrique	Pla de Barris
Ona Sadurní	Pla de Barris
Meri Payan	Regidoria de Diversitat
Isabel Sánchez	Regidoria de Benestar Social
Miquel Molas	Regidoria de Benestar Social
Marta Sanglas	Regidoria de Benestar Social
Imma Molist	Regidoria de Benestar Social
Anna Solà	Regidoria de Benestar Social
Roser Pérez	Regidoria de Benestar Social

Membres del Consell Municipal de Benestar Social:

Joan Montanyà	ADFO
Josep Carrera	Associació Gent Gran en Marxa
Roser Guix	Grup Municipal PxC
Dolors Bardolet	Grup Municipal ERC
M. Carme Illamola	Grup Municipal IC
Antoni Arisa	Càritas Interparroquial de Torelló
Carme Francolí	Regidora de Benestar Social

Volem fer constar el nostre agraïment per les seves aportacions i sobretot per la visió de proximitat que han aportat sobre la realitat del poble, visió que només s'abasta des del coneixement que aporta la convivència i la relació entre les persones i amb la comunitat.

ÍNDIX DE TAULES

TAULA 1.	POBLACIÓ DE TORELLÓ. 2013.....	16
TAULA 2.	MITJANES D'EDAT DE LA POBLACIÓ DE TORELLÓ. 2014	17
TAULA 3.	DISTRIBUCIÓ DE LA POBLACIÓ PER GRUPS D'EDAT I GÈNERE. TORELLÓ, 2012.....	20
TAULA 4.	INDICADORS D'ESTRUCTURA DE LA POBLACIÓ DE TORELLÓ 2013. OSONA, DEMARCACIÓ DE BARCELONA I CATALUNYA, 2012	21
TAULA 5.	POBLACIÓ DE TORELLÓ SEGONS PROCEDÈNCIA I SEXE, 2013.	22
TAULA 6.	PERCENTATGE DE POBLACIÓ ESTRANGERA PER DISTRICTES I SECCIONS. TORELLÓ.....	24
TAULA 7.	POBLACIÓ PER SEXES SEGONS NACIONALITAT. TORELLÓ 2014.....	24
TAULA 8.	MITJANES D'EDAT DE LA POBLACIÓ DE TORELLÓ. 2013.	25
TAULA 9.	POBLACIÓ PER GRUPS D'EDAT SEGONS NACIONALITAT I SEXE. TORELLÓ 2013.....	25
TAULA 10.	DISTRIBUCIÓ DE LA POBLACIÓ PER NACIONALITAT AGRUPADES EN CONTINENTS. TORELLÓ, 2012.	26
TAULA 11.	DISTRIBUCIÓ DE LA POBLACIÓ ESTRANGERA PER PRINCIPALS NACIONALITATS. TORELLÓ, 2013.....	27
TAULA 12.	CREIXEMENT TOTAL DE LA POBLACIÓ DE TORELLÓ, 2000-2013.....	28
TAULA 13.	NACIONALITAT DE LA POBLACIÓ DE TORELLÓ. EVOLUCIÓ 2000-2012.	29
TAULA 14.	RENDA BRUTA FAMILIAR PER HABITANT A 2012.....	34
TAULA 15.	PENSIONS NO CONTRIBUTIVES I AJUTS COMPLEMENTARIS. NOMBRE IMPORT I VARIACIÓ PER TORELLÓ I COMARCA.....	35
TAULA 16.	BENEFICIARIS DE PENSIONS NO CONTRIBUTIVES DE LA SEURETAT SOCIAL 2012.....	36
TAULA 17.	EVOLUCIÓ DE BENEFICIARIS DE LA RENDA MÍNIMA D'INSERCIÓ A TORELLÓ	36
TAULA 18.	TIPOLOGIA DE LES FAMÍLIES AMB RMI APROVADA (2011)	37
TAULA 19.	EMPRESSES PER SECTOR ECONÒMIC. TORELLÓ 2013.....	39
TAULA 20.	TIPUS DE CONTRACTE D'EMPRESSES AMB SEU A TORELLÓ (2011-13)	44
TAULA 21.	EDUCACIÓ OBLIGATÒRIA. ALUMNES PER CURSOS. CENTRES DE TORELLÓ 2012/13.....	46
TAULA 22.	MITJANES D'ALUMNES PER AULA. CURS 2012-13.....	47
TAULA 23.	TOTAL D'ALUMNES ALS CENTRES DE TORELLÓ PER CICLE. CURS 2012/13	47
TAULA 24.	PERCENTATGE D'ALUMNAT FEMENÍ ALS CENTRES DE TORELLÓ. CURS 2012/13.....	48
TAULA 25.	ALUMNES APROVATS A ESO. CURS 2012/13.....	48
TAULA 26.	CASOS D'ABSENTISME DERIVATS PER LES ESCOLES A TORELLÓ. ANY 2012.....	49
TAULA 27.	PROBLEMÀTIQUES DETECTADES DELS CASOS ATEsos. 2013.....	52
TAULA 28.	PERSONES ATESES AL SERVEI D'ORIENTACIÓ JURÍDICA.....	53
TAULA 29.	TEMES TRACTATS AL SERVEI D'ORIENTACIÓ JURÍDICA. ANY 2013.....	53

TAULA 30.	PERSONES ATESES AL SERVEI D'AJUDA A LES FAMÍLIES (SAD-SOCIAL) PER SEXE I EDAT. TORELLÓ 2013	54
TAULA 31.	HORES REALITZADES PEL SAD-SOCIAL PER GRUPS D'EDAT (2012)	54
TAULA 32.	ACTUACIONS DEL SERVEI DE NETEJA DE XOC. TORELLÓ 2012.....	55
TAULA 33.	EVOLUCIÓ D'USUARIS DEL REBOST SOLIDARI	55
TAULA 34.	TIPOLOGIA DE PERSONES BENEFICIÀRIES DEL REBOST SOLIDARI. 2013	55
TAULA 35.	RESIDÈNCIA DE LES PERSONES BENEFICIÀRIES PER DISTRICTES. 2013.....	56
TAULA 36.	TIPOLOGIA DE LES EVOLUCIÓ D'USUARIS I VISITES AL SERVEI D'INFORMACIÓ ALS IMMIGRANTS (OFIM) A TORELLÓ	57
TAULA 37.	CONEIXEMENT DEL CATALÀ DELS USUARIS DE LA OFIM A TORELLÓ	57
TAULA 38.	SITUACIÓ LEGAL DELS USUARIS DE LA OFIM A TORELLÓ	57
TAULA 39.	SITUACIÓ LABORAL DELS USUARIS DE LA OFIM A TORELLÓ	58
TAULA 40.	TRÀMITS REALITZATS PEL SERVEI D'ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA. TORELLÓ 2012	58
TAULA 41.	TRÀMITS REALITZATS A PERSONES AMB DISCAPACITAT. TORELLÓ 2012.....	59
TAULA 42.	PERSONES ATESES AL SAD-DEPENDÈNCIA PER SEXE I EDAT. TORELLÓ 2013	59
TAULA 43.	HORES DE SAD PER GRAU DE DEPENDÈNCIA. TORELLÓ 2013	60
TAULA 44.	PERSONES AMB SERVEI DE TELEASSISTÈNCIA. TORELLÓ 2013.....	60
TAULA 45.	TIPOLOGIA DE LA LLAR PERSONES AMB TELEASSISTÈNCIA	60
TAULA 46.	SITUACIÓ EN RELACIÓ A LA DEPENDÈNCIA DE LES PERSONES AMB TELEASSISTÈNCIA.....	61
TAULA 47.	USUARIS DEL SERVEI D'AJUDES TÈCNIQUES SEGONS EDAT TORELLÓ 2012	61
TAULA 48.	USUARIS DEL SERVEI D'AJUDES TÈCNIQUES SEGONS SEXE. TORELLÓ 2012	62
TAULA 49.	GRUPS D'EDATS DE LES PERSONES ATESES.....	62
TAULA 50.	TIPOLOGIA DE LA LLAR DE LES PERSONES ATESES	63
TAULA 51.	SITUACIÓ DE LES PERSONES EN RELACIÓ A LA DEPENDÈNCIA	63
TAULA 52.	COMPARATIVA DE PERSONES AMB DISCAPACITAT	64

ÍNDIX DE GRÀFICS

GRÀFIC 1.	EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ 1998-2013 PER SEXE. SÈRIES TEMPORALS.....	16
GRÀFIC 2.	PIRÀMIDE DE POBLACIÓ. TORELLÓ, 2012.....	18
GRÀFIC 3.	POBLACIÓ ESTRANGERA DE TORELLÓ COMPARADA. 2000-2012.....	23
GRÀFIC 4.	LLOC DE NAIXEMENT DE LA POBLACIÓ.	26
GRÀFIC 5.	EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ ESTRANGERA DE TORELLÓ PER CONTINENTS. 2000-2012.....	27
GRÀFIC 6.	EVOLUCIÓ DEL CREIXEMENT NATURAL DE LA POBLACIÓ DE TORELLÓ, 2000-2012.....	29
GRÀFIC 7.	EVOLUCIÓ DEL SALDO MIGRATORI DE LA POBLACIÓ NOUINGUDA A TORELLÓ, 2005-2012.....	30
GRÀFIC 8.	EVOLUCIÓ DE LA RENDA BRUTA FAMILIAR DE TORELLÓ. 2003-2010.....	34
GRÀFIC 9.	PRESTACIONS ECONÒMIQUES D'URGÈNCIA SOCIAL (EN EUROS). TORELLÓ.....	37
GRÀFIC 10.	CONCEPTES DE LES PRESTACIONS D'URGÈNCIA SOCIAL (2013).....	38
GRÀFIC 11.	EVOLUCIÓ DE L'ATUR EN LA POBLACIÓ DE TORELLÓ PER SEXES.....	40
GRÀFIC 12.	COMPARATIVA DE L'ATUR PER EDATS. GÈNER 2014.....	40
GRÀFIC 13.	EVOLUCIÓ DE L'ATUR EN LA POBLACIÓ ESTRANGERA TORELLÓ.....	41
GRÀFIC 14.	EVOLUCIÓ DEL NÚMERO DE CONTRACTES AMB LLOC DE TREBALL A TORELLÓ.....	43
GRÀFIC 15.	NIVELL D'INSTRUCCIÓ DE LA POBLACIÓ MAJOR DE 10 ANYS DE TORELLÓ. 2013.....	45
GRÀFIC 16.	EVOLUCIÓ DEL NOMBRE DE FAMÍLIES I PERSONES ATESES PELS SERVEIS SOCIALS DE TORELLÓ. 2008-13.....	50
GRÀFIC 17.	PERSONES ATESES EL 2012 PER SERVEIS SOCIALS SEGONS EDAT I SEXE.....	51
GRÀFIC 18.	PERSONES ATESES PER SERVEIS SOCIALS PER DISTRICTES DE TORELLÓ. 2013.....	51
GRÀFIC 19.	USUARIS DEL SERVEI DE TELEASSISTÈNCIA PER DISTRICTES. TORELLÓ 2012.....	61
GRÀFIC 20.	VIATGES REALITZATS AMB EL SERVEI DE TRANSPORT ADAPTAT. TORELLÓ 2012.....	62
GRÀFIC 21.	PERSONES AMB DISCAPACITAT SEGONS TIPOLOGIA. TORELLÓ, 2012.....	64
GRÀFIC 22.	EVOLUCIÓ DELS PREUS DELS HABITATGES (EUROS/M2).....	65
GRÀFIC 23.	EVOLUCIÓ DELS PREUS MITJÀ DEL LLOGUER DELS HABITATGES.....	66
GRÀFIC 24.	EVOLUCIÓ DELS CONTRACTES DE LLOGUER A TORELLÓ.....	66
GRÀFIC 25.	ANTIGUITAT DEL PARC D'HABITATGE. TORELLÓ 2012.....	67

Diputació de Barcelona
Àrea d'Atenció a les Persones
Edifici Serradell – Recinte Mundet
Passeig de la Vall d'Hebron, 171
08035 Barcelona
a.benestars@diba.cat
www.diba.cat/benestar